

ION BĂIEȘU

Sursa

piesă în două părți
(șase tablouri)
și un epilog

Personajele

IVENIȚA	DIDI
GHEORGHE	TASE
DORU	NINO
DORA	DIRECTOAREA
BUDIN	SOFRONIE
SECRETARA	ZARE
COSTICĂ	PROCURORUL
MILIȚIANUL	

PARTEA I

Tabloul 1

„Puneți mina și gândiți !”

O încăpere nu prea spațioasă, într-o casă de țară. E camera pentru oaspeți, cu un pat, o masă, o ladă veche și sculptată, cu velințe, carpete și ștergere cusute cu arnici, cu preșuri colorate pe jos. Gazda, Ivenița, o femeie dolofană și zdravănă, de circa cincizeci de ani, aranjează lucrurile prin cameră. Apoi intră Gheorghe, soțul ei, un bărbat înalt și blind, de aceeași vîrstă. Are o raniță în spinare și o pușcă de vînătoare.

IVENIȚA : Tu erai ?

GHEORGHE : Eu eram. (Se așază pe un scaun și-și aprinde o țigară.) Unde e inginerul ?

IVENIȚA La dracu' să-l cînte. S-a dus pe riu. De ce mi l-ai adus pe cap pe nebunu-ăsta ?

GHEORGHE : Cine ți-a spus că e nebun ?

IVENIȚA Nu trebuie să-mi spună ni-
meni, am văzut cu ochii mei.

GHEORGHE: Adică?

IVENIȚA: Alaltăieri l-am găsit în gră-
dină culcat între bălării și uitându-se
în pământ. „Ce faceți aici, domnu' in-
giner?” l-am întrebat. „Nu mă de-
ranja, mi-a zis el. Mă uit să văd cum
crește firul ierbii”. „Dar de ce faceți
asta?” l-am întrebat. Și el ce crezi
că-mi răspunde?

GHEORGHE: Că așa i-a spus doctorul.

IVENIȚA: Da. Ca să nu-l mai doară
capul. Ți-a spus și ție?

GHEORGHE: Mi-a spus. E astenic. Boală
boierească.

IVENIȚA: Ascultă, că n-am terminat.
Ieri-noapte — tu dormeai tun — au-
bu-buf în curte. Ies repede, și mă iau
cu mîinile de cap. Ce crezi că făcea?
Luase un topor și ne tăia aracii pen-
tru vie pe care dădusem un curcan
de cinci zile jumate. Știi ce mi-a zis?
Că tăiatul lemnului este o muncă re-
comandată de doctori, ca să-ți ia gin-
durile. Azi-dimineață, cînd dădeam
mîncare la păsări, vine să-mi spună
că vrea ciorbă de cocoș. „Păi, îi zic,
să mă duc prin sat să văcumpăr unul”
„Nu, zice el, eu îl vreau pe-al dumi-
tale, că e mare și frumos”. „Păi nu-l
tai, zic, nici pe-o mie de lei, pentru
că îl am de zece ani și mi-e drag
de el”.

GHEORGHE: N-ai înțeles? Cocoșul nos-
tru îl trezește noaptea din somn și
vrea să scape de el. Mi-a zis că o să i
sucească gîtul.

IVENIȚA: Nu poți să-l duci la altă
gazdă? Într-o noapte, cine știe, ne dă
foc la casă.

GHEORGHE: Ajutăm și noi un suflet de
om necăjit. A muncit mult, e obosit,
trebuie să se refacă. Doctorul i-a zis
să stea o lună de zile într-un sat li-
niștit, să bea lapte proaspăt, să nu
facă nimic, să doarmă mult.

IVENIȚA: De ce nu ia buline dacă vrea
să doarmă?

GHEORGHE: Păi aici e chestia, că el
vrea să se vindece fără medicamente,
cu ajutorul naturii. Asta e ultima gă-
selniță a medicinei moderne: aer, miș-
care, liniște, vitamine. Acum vreau
să-l iau la vînătoare. Îl duc sus, la
cabană, îi pun o pușcă în mîini și ne
așezăm la pîndă. Poate venim cu un
câprior, cu un mistreț, cu o cioară,
ceva, nu ne întorcem cu mîna goală.
Fă-i un pachet cu mîncare.

IVENIȚA: Mă duc să-i fac. *(Se uită pe
fereastră.)* A venit. *(Iese.)*

*(Întră Doru, un bărbat măruntel, palid,
de circa 30 de ani. E nemulțumit, încrun-
tat.)*

DORU: Salut. Care-i baiul, primare?

GHEORGHE: Ce mai faci?

DORU: Fac pe dracu'! Nu pot să-nchid
un ochi nici ziua, nici noaptea. De ce?

GHEORGHE: Pînă te obișnuiești cu
odihna.

DORU: La aer stau, lapte beau, plimbări
fac... Ia să vedem ce mi-a mai spus
doctorul. *(Scoate o hîrtie din buzunar.)*
Să privesc cum crește firul ierbii.
Aiurea. L-am privit o jumă' de zi, nici
nu s-a clintit. Povești. După părerea
mea, toate plantele cresc numai noap-
tea, pe furiș, cînd nu le vede nimeni.

GHEORGHE: Sînt rușinoase.

DORU: Probabil. Ce mai zice doctorul?
(Se uită pe listă.) Pescuit. Am fost și
la pescuit.

GHEORGHE: Și?

DORU: Am ațipit cu undița în mînă și,
cînd a tras peștele, m-am speriat și-am
căzut în apă. Plus că mi s-a ațipit
un ac de ureche. Uite-l aici, trebuie
să mi-l scot. Aveți dispensar?

GHEORGHE: Avem.

DORU: Ce mai zice doctorul? Să mă
las de fumat. M-am lăsat.

GHEORGHE: Și cum te simți?

DORU: Îmi vine să mușc. Cine-a adus
tutunul în Europa? Columb?

GHEORGHE: Da, parcă el.

DORU: Și cafeaua?

GHEORGHE: Probabil tot el.

DORU: Cred că i se răsucesc oasele în
mormînt de cît l-am blestemat.

GHEORGHE: Cîte cafele beai și cîte țigă-
ri fumai?

DORU: Păi să-ți dau un exemplu. În
ziua cînd mi s-a făcut rău... Ți-am
povestit?

GHEORGHE: Nu.

DORU: Aveam un proiect extraordinar
de urgent, ne pusese ministrul sula-n
coaste, îl vroia a doua zi, mort-copt.
Am lucrat pînă la patru dimineața.
Zic: ce să mă mai duc acasă, mă culc
pe canapea, în biroul șefului. N-am
putut să dorm, bineînțeles, băusem opt
cafele, așa că am lucrat mai departe.
Dimineața, la șapte, vin colegii, cole-
gele, se uită la mine și-mi zic: „Măi,
tu ești cam palid”. Zic: „Am dormit
prost azi-noapte”. „Du-te acasă, îmi
zic ei, odihnește-te și vii după-masă”.
„Lasă, zic eu, mă simt bine”. Tipii
ce fac? Anunță șeful, și șeful cheamă
doctorul. „Ce vreți, dom'le, cu mine,
n-am nimic, sînt sănătos tun!” — am
țipat eu, furios. După care ce crezi că
am făcut?

GHEORGHE: Ce?

DORU: Am leșinat în brațele doctorului.
(Gheorghe ride.) M-am făcut și de
baptă.

GHEORGHE: Și cum ai nimerit la noi?

DORU: Mi s-a dat concediu medical
obligatoriu. Subliniez: obligato:riu. După
care m-au îmbrîncit, pur și simplu,

- afară din București. Cică: „Dom'le, du-te unde-oi vedea cu ochii, dar să te întorci sănătos, că avem nevoie de tine“. Drept pentru care m-am suit în tren, absolut la întâmplare, hotărât să cobor unde mi-o plăcea mai mult.
- GHEORGHE: Și ți-a plăcut la noi?
- DORU: Da. Mi-a plăcut că am văzut verdeață multă, vaci multe, și cai. Și că totul e așezat frumos, pe vale, și că toate casele sînt albe.
- GHEORGHE: De la gară ai venit direct la mine, la primărie, și mi-ai zis „Vreau să închiriez pentru o lună o cameră, o vacă cu lapte și cinci hectare de liniște“ (*Ride; Gheorghe e un tip vesel, bonom.*) Mi-ai plăcut și te-am înfiat pe loc.
- DORU: Am văzut o fată în grădina citind.
- GHEORGHE: E a noastră. Învață pentru facultate.
- DORU: La ce dă?
- GHEORGHE: La construcții.
- DORU: Ingineria e grea. De ce nu face o limbă străină?
- GHEORGHE: Ea a ales. Auzi? Am venit să te iau cu mine pe munte.
- DORU: Ce să facem acolo?
- GHEORGHE: Ne odihnim, vînam.
- DORU: Ce vînam?
- GHEORGHE: Am luat bon pentru un căprior. Mergem, îl împușcăm, pe urmă facem o frigare în aer liber, bem un vin roșu...
- DORU (*încruntat*): Ce ziceai că împușcăm?
- GHEORGHE: Un căprior. Căprioarele sînt interzise pentru vînat.
- DORU: Căpriorii, nu?
- GHEORGHE: Nu, că și-așa sînt prea mulți.
- DORU: Și de ce să-l împuști pe căprior?
- GHEORGHE: Ca să-l mîncăm.
- DORU (*cercețază arma de vîntoare, se uită pe vizor, ocheste un vînat imaginar etc.*): Auzi, știi ce v-aș face eu vouă, vîntătorilor, dacă aș avea putere?
- GHEORGHE: Ce?
- DORU: Le-aș da animalelor cîte o armă și le-aș zice: „Fugăriți-i pe vîntători și, cînd îi prindeți, trageți fără milă în ei! Dohoriți-i!“ Cum puteți să trageți în vietățile alea blînde și nevino-vate, pe care îți vine să le pupi pe bot și să le dai să bea apă din palmă? Ce suflet aveți în voi?
- GHEORGHE: Omul, dacă nu vîna și nu pescuia, crăpa de foame, dispărea ca specie. Sau trăia și acum în copaci, mîncînd mere pădurețe.
- DORU: De acord, la început omul a vînat ca să supraviețuiască. Dar acum vîntoarea a devenit sport. Ce-ar fi să trag eu acum în dumneata (*întînde arma spre Gheorghe*) și să zic că fac sport?
- GHEORGHE (*enervat*): Auzi, sînt sîtul pînă-n gît de ecologiști de-ăștia fanatici ca dumneata, la care le dau lacrimile de duioșie cînd vîd un pul de găină cu puț auriu și care, cînd se așază la masă, o mîncă pe malcă-sa pînă la ultimul oscior. Nu-mi plac ipocriții, știi?
- DORU: Mă rog, eu de vînat nu vînez. Du-te singur. (*Pe această replică intră Ivenița cu pachetul de mîncare.*) Sînt categoric împotriva a două sporturi: vîntoarea și boxul.
- GHEORGHE: Ești însurat?
- DORU: Încă nu.
- GHEORGHE: ÎNSEAMNĂ CĂ EȘTI ȘI ÎMPOTRIVA FEMELOR.
- DORU: În privința lor, n-am luat încă o hotărîre definitivă. Mai adun date.
- IVENIȚA: Da' ce vîrstă aveți? Nu vă supărați că vă întreb...
- DORU: Treizeci și trei, implinîți în mal.
- IVENIȚA: Cînd m-am născut eu, tata avea tot treizeci și trei de ani, dar și patru copii.
- DORU: Cînd mă fac bine mă însoț și eu. Dacă m-oi face.
- IVENIȚA: Vă faceți. Avem aer bun.
- DORU: Într-adevăr, e bun. Cînd plec, imi iau o rezervă în țeamantan.
- IVENIȚA: V-am adus mîncare pentru drum.
- DORU: Nu, că nu mai plecăm.
- GHEORGHE: Dînsul e împotriva vîntului.
- IVENIȚA: Mă rog, cum dorește.
- DORU (*după o pauză*): Am ceva de vorbit cu dumneata, în calitate de primar. Ceva serios.
- IVENIȚA: Eu să rămîn sau să plec? Poate aveți secrete.
- DORU: N-avem nici un secret. (*Către Gheorghe.*) Auzi, mergînd pe rîu, la plimbare...
- GHEORGHE: Ai văzut ce apă împede avem?
- DORU: Am văzut. Am și băut din ea. Fii atent ce descopăr, la un moment dat...
- GHEORGHE: Ce?
- DORU: O moară veche și părăsită.
- GHEORGHE: O știu. Proprietăreasa a vrut s-o dărîme, dar am oprit-o eu. E singurul nostru monument istoric.
- DORU: Chestia știi care este? (*Se uită îndelung și îngîndurat la Gheorghe.*) Văzînd moara asta, mi s-a aprins un bec în cap.
- GHEORGHE: Un ce?
- DORU: M-am așezat pe iarbă și am stat o oră cu mina la falcă.

GHEORGHE : Te gîndeai ?

DORU : Probabil. Ştii cum ne zice şeful nostru... figură mare, dealtfel : „Mă, puneţi mîna şi gîndiţi, că vă ia mama dracului !”

GHEORGHE : Zi chestia cu becul. Ți-a venit vreo idee ?

DORU : Exact. (*Conspirativ.*) Ți spun o chestie care deocamdată rămîne între noi din moara aia prăpădită se poate face o minune.

GHEORGHE : Am înțeles aluzia. Vrei să ne dai ideea s-o punem din nou pe picioare. Mersi. Ne-a venit și nouă. Dar ce să măcinăm cu ea ? Pietre ? Noi avem în total patruzeci de hectare agricole pe care punem porumb pentru animale. Plus că există o moară mecanică la patru kilometri de-aici.

DORU : De ce te-arunci ? Ascultă-mă pînă la capăt. Eu nu vreau să facem dintr-o moară veche o moară nouă. Vreau altceva.

GHEORGHE : Ce ?

DORU (*în șoaptă, ca și cum i-ar spune un mare secret*) : O microhidrocentrală.

GHEORGHE : O ce ?

DORU : Exact ce-ai auzit.

GHEORGHE : Te pricepi dumneata așa ceva ?

DORU : Păi asta e meseria mea. Am proiectat pînă acum șapte hidrocentrale . două pe Bistrița, două pe Argeș și trei pe Olt. Fii atent. Din paragina asta de moară o să scoateți curent electric pentru tot satul.

GHEORGHE : Avem curent. (*Îi arată becul din tavan.*)

DORU : Da, dar o să aveți curent gratis ! Gratis, înțelegi ? Curentul vostru, nu al statului. În al doilea rînd, din lacul de acumulare o să aveți apă potabilă în fiecare casă, plus apă ca să irigați lunca. Trei avantaje dintr-o dată

IVENIȚA : Apa ar fi tare bună, că anulăsta a fost secetă. Ne-a secăt și puțul, n-am avut cu ce uda grădina.

GHEORGHE : De unde bani ?

DORU : Bani pentru ce ?

GHEORGHE : Pentru materiale, pentru utilaje.

DORU : Faceți rost.

GHEORGHE : De fondurile strînse din autoimpunere nu pot să mă ating. Trebuie să terminăm căminul cultural, să asfaltăm strada principală și să facem o popicărie. Dacă nu rezolv chestiile astea pînă în primăvară, cînd sînt tinerii, nu mai iau decît două voturi pe-al meu și pe-al nevesti-mi.

DORU (*după o pauză*) : Deci, nu te teresează ideea mea ?

GHEORGHE : În principiu, da, dar nu acum. Poate la anu'.

IVENIȚA : Să vă aduc cîte un păhărut de țuică ?

DORU : Eu nu beau.

GHEORGHE : Nici eu.

DORU (*se plîmbă îngîndurat*) : La anu' e firziu... Ştiu eu dacă o să mai iu peste un an pe-aici ?

GHEORGHE : Dacă n-o să fii dumneata o să fie altul.

DORU : Ascultă ! (*Înfierbîntîndu-se.*) Chestia asta numai eu o pot face ! Numai eu ! Și numai acum, cînd sînt liber.

IVENIȚA : Păi n-ați venit să vă odihniți și să vă vindecați ?

DORU (*enervat*) : O să mă vindec. Asta mă privește pe mine. (*Către Gheorghe.*) Ştii ce-mi trebuie ? Cincizeci de saci cu ciment, zece metri cubi de cherestea și mînă de lucru. Atît. Nimic în plus.

GHEORGHE (*enervat*) : Doamne fereste ! De unde să-ți dau ciment și cherestea, cînd eu aștept repartiția pentru cămin de două luni jumate ?

IVENIȚA : De ce vă certați ?

GHEORGHE : Nu ne certăm, discutăm. Du-te și vezi-ți de-ale tale. (*Ivenița iese cu discreție, pentru ca apoi să se întoarcă peste cîteva minute cu o sîră chîrnă plină cu fructe și să dispară din nou.*) Și utilajele ?

DORU : Care utilaje ?

GHEORGHE : Păi cu ce produci curentul ?

DORU : Facem rost.

GHEORGHE : De unde ? Astea costă bani. (*Doru continuă să se plimbe prin încăpere, mușcînd dintr-un măr.*) Plus că-ți trebuie o groază de aprobări.

DORU : De la cine ?

GHEORGHE : În primul rînd de la Întreprinderea de morărit. Aprobare ca să schimb destinația morii. Pe urmă, de la Consiliul popular, de la Direcția proiectări și sistematizări, de la Direcția apelor, de la dracu' și de la lacu' ! Numai aprobările durează o jumă' de an.

DORU : Cu alte cuvinte, ideea mea este excelentă, dar nu se poate realiza.

GHEORGHE : Anu' ăsta e imposibil. Practic, imposibil. (*Pauză.*) Oricum, ți mulțumesc că te-ai gîndit la noi. (*Se ridică să plece.*)

DORU : Mai stai un pic ! Vreau să-ți spun ceva. Ești atent ?

GHEORGHE : Sint. (*Se așază pe scaun.*)

DORU : Tatăl meu a fost inginer. Bunicul meu a fost tot inginer. Ingineri de poduri. La noi, în familie, ingineria e o tradiție ; eu, dacă o să am copii, tot ingineri fi fac. Ştii ce-a zis bunicul odată, după ce terminase un pod despre care toți spuneau că nu se poate construi cu nici un chip ? „Mă, dacă nu faci măcar o singură dată în viață un lucru imposibil, geaba ai mai trăit !” Ai înțeles ?

GHEORGHE : Ce să înțeleg ?

DORU : Vreau să-mi dau seama dacă e ceva de capul meu sau sint, pur și

simplu, un timp. Ajută-mă să verific chestia asta. Te rog.
 GHEORGHE (*zimbînd*): Pe cuvîntul meu că-mi ești foarte simpatic.
 DORU: Dumneata n-ai nimic de pierdut. Nici eu. Eu și-așa n-am ce face... De dormit nu dorm, de citit n-am voie... Lasă-mă să-nțerc.
 GHEORGHE: Te distrează chestia asta?
 DORU: Nu-i vorba de distracție. Cred că e altceva. O... nu știu cum să-i zic... O țicneală de-a mea... O idee fixă... Du-te la primărie și adu-mi niște hîrtii.
 GHEORGHE: Ce fel de hîrtii?
 DORU: Niște adrese pentru materiale.
 Cînd e primul tren spre oraș?
 GHEORGHE: Peste trei sferturi de oră
 DORU (*îl ridică de pe scaun și-l împinge spre ușă*): Fugi, că nu mai e timp. Eu mă îmbrac și vin imediat.
 GHEORGHE: Dumneata crezi că niște adrese se fac așa, ceac-pac, cît ai zice pește? ! Ce, eu sînt de capul meu aici? Trebuie să discut, să...
 DORU: Știu, dar acum nu mai avem timp.
 GHEORGHE (*întinzînd să iasă*): Hîrtiile respective trebuie semnate, nu?
 DORU: Bineînțeles. Cu ștampilă.
 GHEORGHE: Și dacă-mi iei materialele din cota repartizată pentru cămin, eu ce fac pe urmă?
 DORU: Nu iau din cota dumitale nimic. Iau o repartiție specială.
 GHEORGHE (*nedumerit*): Specială? !
 DORU: Da. Specială.
 GHEORGHE: Cum adică specială?
 DORU: Nu te privește. Încerc. Am ceva de pierdut?
 GHEORGHE: Și ce zic, concret, în adrese?
 DORU: Zici așa „Pentru repararea unei mori vechi de peste o sută de ani... în interes turistic...” Bîra... bîra. Ceva confuz, din care să nu se înțeleagă mare lucru. Eventual dă-mi și o hîrtie în alb, ștampilată.
 GHEORGHE: Dumneata vrei să mă bagi la pușcărie?
 DORU: Da, asta urmăresc. Du-te.
 GHEORGHE (*face doi pași*): Mă mai gîndesc.
 DORU: Te gîndești pe urmă, după ce plec eu. Sau mîine, că e duminică, tot n-ai ce face. La biserică nu mergi, stai în casă și te gîndești.
 GHEORGHE: Știi bancu-ăla cu ardeleanul și cu gînditul?
 DORU: Îl știu. Le știu pe toate. Hai, du-te!
 (*Gheorghe iese. Doru începe să-și îmbrace la repezeală un costum de culoare închisă.*)
 DORU (*strigă*): Dadă Ivenițo! Cravata!
 IVENIȚA (*întră, speriată*): Dar de ce vă trebuie cravată?

DORU: Cum de ce? Vreau să mă spînzur.

(*Ivenița îi dă cravata, apoi iese. Peste cîteva clipe ușa se deschide ușor și intră Dora, fiica Iveniței și a lui Gheorghe.*)

DORA: Bună ziua.

DORU: Bună ziua. Cine ești și ce vrei?
 Zi repede.

DORA: Mă cheamă Dora.

DORU: Dora?! Grozav.

DORA: De ce?

DORU: Pentru că pe nîine mă cheamă Doru.

DORA: Și ce-i cu asta?

DORU: Nimic. E o coincidență. Geme lumea de coincidențe. Știi?

DORA: Știam.

DORU: Pe cine cauți?

DORA: Pe tata. E aici?

DORU (*aranjîndu-și ținuta*): Da. Sub pat.

DORA: Îl caută cineva. E la primărie?

DORU: Da, dar nu-l deranja. Are niște

treburi în care sînt direct interesat.

Înțelegi?

DORA: Nu.

DORU: Ce te uiți așa la mine?

DORA: Nu-i voie?

DORU: Nu.

DORA: De ce?

DORU: Sînt bolnav de astenie și doctorul mi-a interzis să am emoții și, în general, să fiu tulburat.

DORA: Și eu te tulbur?

DORU: Încă nu, dar există riscul. Pleacă, s-ar putea să intre maică-ta.

DORA: Și dacă intră, ce?

DORU: Nu vreau să-și închipuie că...

DORA: Că ce?

DORU: Că încerc să te corup.

DORA (*se așază*): În ce sens?

DORU: În sensul că... Auzi, pui prea multe întrebări pentru vîrsta ta.

DORA: Păi dacă nu-mi răspunzi clar.

DORU: Ce să-ți răspund?

DORA: Cum mă corupi... Cum...

DORU: Ascultă, tu nu ești prea zdravănă la minte. Îți arde de prostii. În loc să înveți, să te pregătești...

DORA: Unde pleci?

DORU: În misiune.

DORA: E secretă?

DORU: Deocamdată, da.

DORA: Dacă-ți pui cravată înseamnă că e ceva oficial.

DORU: Cînd mă întorc, îți spun tot, dar acuma trebuie să plec, ca să nu pierd trenul.

DORA: Și cînd te întorci?

DORU: O zi, două, trei... Depinde. S-ar putea să lasă o chestie grozavă.

DORA: Serios? !

DORU: Pe cuvînt. Mă ajuti?

DORA: Dacă pot.

DORU: Din moment ce vrei să te faci ingineră, poți. Eventual, te fac ad-junctă.

DORA Da?! Drozav. Să-mi aduci ceva.
 DORU De unde?
 DORA De-acolo, de unde te duci.
 DORU: Ce să-ți aduc?
 DORA Ceva... Orice... Dar nu un obiect.
 Alteceva...
 DORU (*îngîndurat*): Bine. Am să-mi notez. La revedere. (*Iese. Dora rămîne cîteva clipe în scenă. Doru se întoarce, grăbit.*) Mi-am uitat mapa. (*O ia și pleacă spre ușă.*) Un intelectual fără mapă e ca un țăran fără... (*Grăbit.*) Gîndește-te la o comparație... (*Iese.*)

DORA (*concentrîndu-se de-adevăratale*): Un intelectual fără mapă e ca un țăran fără... Fără ce?
 IVENIȚA (*îngrijorată*): Dora, scumpo, vezi, ai grijă, că omu-ăsta nu-i prea sănătos la minte...
 DORA: Cum adică să mă grijă, mamă?
 IVENIȚA: Adică să nu ascuți tot ce spune el.
 DORA: Cum să nu ascult, cînd sint adjuncta lui?! Sint obligată. (*Iese.*)
 IVENIȚA (*încrîmîntată*): Adjunctă?! (*Îl tot țîrîță.*) Să-l ia mama dracului! Il muțăm!

Tabloul 2

„Dudul sau gutuiul?”

Biroul șefului de depozit de materiale de construcții, încăpere modestă, cu o masă, un telefon, cîteva scaune. Budin, șeful depozitului, e un tip durduliu și roșcovan, o flință care iubește șprițul, fotbalul, vîntoarea, popicele, adică bucuriile obișnuite ale micului potentat provincial, ghiftuit cu de toate. E brutal în expresii și gesturi, are voce groasă, dogită, e după chef, îl doare capul, încă nu s-a dres.

BUDIN (*vorbește la telefon*): Alo! „Popasul căprioarei”? Vorbește, mă, ai prune-n gură?! Dă-l pe Mișu la aparat! Unde-i? Cheamă-l! Mă, tu n-ai auzi ce-ți spun eu? Și ce dacă a spus să nu fie deranjat? Zi-i că-l deranjez eu, Budin. (*Urlă.*) Budin, idiotule! De la depozit. Așa, vezi că știi? (*Așteaptă cîteva clipe, încearcă să fumeze, dar nu poate, se simte mizerabil.*) Mișu? Să trăiești! Mă, fi-ți-ar pastrama a dracului să-ți fie! Ai pus cinci kile de sare pe ea. Am băut azi-noapte o găleată cu apă. M-a ars colita de-mi venca să mă urc pe pereți, credeam că dau în primire. Vorba ardeleanului: „seara mîncat bine, heut bine, dimineața trezit mort”. Vinul? Vinul a avut și el un mare defect: a fost prea bun. Criminal de bun, de sec și de rece. Auzi, picolița aia nouă e ca focu-ăl mare, dacă nu mă cununi cu ea pentru o noapte nu-ți mai dau nici bună ziua. Da, domnule, e rezolvat, nu ți-am spus? Să vină omul la mine. Ce vrea? Ciment? Cît? Bine, îi dau și chereștea, îi dau și cărămizi, îi dau și gardurile. Ce ți-e? Cumnat? A, e fratele picoliței? Păi așa spune, dom’le. Să zică atît, că vine din partea dumitale. Auzi? Vezi că trec mai încolo pe la voi să mă dreg, altfel îmi sare capu-n aer. Ce-mi pregătești? Ai un crap? Sălbatic? Aruncă-l pe grătar. (*În clipa următoare se aude un ciocănit ușor în ușă; intră Doru. Acesta stă o clipă în picioare, apoi se așază pe un scaun. Budin continuă discuția, dar, neștiind cine e oaspetele, devine prudent, vorbește cifrat.*) Auzi, tovarășu’

Mișu, atunci rămîne cum am vorbit, dom’le. Pregătești raportul ăla cît mai rapid. Da, să fie treabă serioasă, nu fușereală... Să fie pătruns bine... Adică pătruns de idei, de răspundere, de... Să aibă toate problemele în el, plus... anexe. Da, tot ăla de aseară... Rece și... sec... Plus miliția, plus pompierii... Persoana care raportează... raportul... Să fie acolo prezentă... Altfel, n-are nici un haz raportul... Cam într-o oră să începem ședința. Hai să trăiești! (*Închide, îl privește pe Doru, abulic. Doru îl zimbește suav.*)
 DORU: Dom’le, nu știu ce faci, dar arăți senzațional, parcă ai douăzeci și cinci de ani și șase luni nelimpliți.
 BUDIN (*nu știe cine e Doru, dar bănuiește că e o cunoștință mai veche*): Pe dracu’! M-am îngrășat ca o beșniță.
 DORU (*scoate din servieta-diplomat un pachet de „Kent” și o brichetă, îl servește, apoi le lasă pe birou, la discreție*): El, acuma, ce vrei și mata, mai e și vîrsta, care ne ajunge.
 BUDIN: E adevărat și asta. Cu zece ani în urmă eram ca o sfirlează. Acum mă îngraș și cu aer.
 DORU: Am o rețetă de slăbit extraordinară. Te interesează?
 BUDIN: Cum dracu’ să nu mă intereseze? Doctorul mi-a cerut să arunc cînșpe kile urgent de pe mine, nu mai pot să respir, hîrli, cîrli, gîffi. Și vorba-aia, n-am decît doi poli, sînt în floare.
 DORU: Păcat.
 BUDIN: Ce-l păcat?
 DORU: Păcat să nu slăbești. Ia o bucată de hîrtle și notează.

(Scoate un pix și i-l dă.)

BUDIN (privește pixul, apoi rîde): Ai dracului capitaliști! Numai prostii le trec prin cap. E cu femei goale.

DORU: Ți-l fac cadou, dar cu o condiție: dacă ți-l găsește nevasta, să nu spui că-l ai de la mine. (Budin rîde de se prăpădește.) Notează. În prima zi, dimineața, o cafea neagră fără zahăr, la prînz, o salată verde, iar seara o sută de grame de boabe de grîu fiert. A doua zi, o cafea neagră, fără zahăr, dimineața, o sută de grame de porumb boabe fierte, fără sare. La prînz...

BUDIN: Auzi, tată, păi ce sînt eu, vită furajată, să mă ții numai cu cereale?

DORU: Păi nu vrei să slăbești?

BUDIN: Păi vreau, dar nu așa. Să slăbesc, dar să mănînc o friptură de porc, niște mici, o rață pe grătar, o pastramă, un crap, un șalău... (Rîde.) O rețetă de-asta vreau!

DORU: N-am de-asta. Îmi pare rău.

BUDIN: Vii din partea lui Mișu?

DORU: Care Mișu?

BUDIN: De la „Popasul căprioarei“.

DORU: Nu, eu sînt din Aldeni, nu mă cunoști?

BUDIN: Parcă, dar nu știu de unde să te iau...

DORU (voit confuz): Nu știi c-am fost odată la unul, cum dracu-i zice? A ieșit cu lăutari, cu băutură, cu frigări și alte minuni. Nu-ți mai aduci aminte?

BUDIN: Nu. Cînd a fost asta?

DORU: Păi, stai să mă gîndesc. Va să zică...

BUDIN: Zi care-i problema, că am o sedință urgentă.

DORU (își ia avînt): Tată, te știu om drăguț și serviabil. Ajută-mă și pe mine. Te servesc și eu cînd o fi cazul.

BUDIN: Numai să pot.

DORU: Poți. Mata poți orice. Dă-mi și mie niște ciment.

BUDIN: Ți faci casă?

DORU: Nu, e cu totul altceva. (Scoate o hîrtie și i-o dă.) E pentru o construcție necesară localității.

BUDIN (citînd): Aldeni... Aveți o repartiție pentru trimestrul trei, nu?

DORU: Aia-i altă gîscă, e pentru cămin. Asta ne trebuie pentru altceva... Pentru o urgență... Un dig.

BUDIN: Dig?! Ce dig, dom'le? Cine v-a aprobat să faceți diguri din ciment?

DORU (evaziv): Nu e dig, de fapt, e un baraj... Un bărăjel... Unul mic... O moară veche pe care vrem s-o reparăm și s-o transformăm... Primim zilele astea aprobarea... Nu-i nici o problemă...

BUDIN (îi dă hîrtia înapoi): N-am.

DORU: Te rog frumos.

BUDIN: Zău dacă am. Dacă-ți dau cere dumneata acolo Inseamnă să trag obloanele. Stăm prost de tot. Depozitul e aproape gol. Plus că n-ai repartiție. O surcea dacă dau fără repartiție sint belit imediat.

DORU: M-ai nenorocit. Contam pe mata sută la sută.

BUDIN: Ți dau din repartiția pentru cămin.

DORU: Nu pot să mă ating de aia sub nici un chip. Îmi trebuie ceva suplimentar, înțelegeți?

BUDIN: Ia mai dă hîrtia. (O ia și o parcurge ceva mai atent.) „Interes turistic“. (Îl umflă risul.) Doamne fețe! Cine crezi că-ți aprobă dunitale materiale de construcție pentru interes turistic? Nu știi că sînt indicații speciale în privința asta?

DORU: Dom'lc, nu știu cum să-ți spun, dar chestia nu e chiar turistică... Turistică e un fel de-a spune.

BUDIN: Atunci ce e?

DORU: Vrei să fiu sincer?

BUDIN: Zi-i.

DORU: Intenționăm să facem dintr-o moară veche o microhidrocentrală. Nu-mi trebuie decît niște ciment și niște cherestea, cu restul ne descurcăm pe plan local. Vreau să încep lucrarea imediat.

BUDIN: Aprobări ai?

DORU: Le iau pe parcurs.

BUDIN: Dom'le, dumneata nu ești zdravăn la minte?

DORU: De ce?

BUDIN: Cum începi o asemenea lucrare fără aprobări?

DORU: Le iau între timp.

BUDIN: Nu ține. E pericol. Pericol mare. Mai ales pentru mine, în caz că-ți dau materialele. De ce nu iei întîi aprobările?

DORU: E chestie de timp. Sînt presat, trebuie să încep treaba acum. Mîine.

BUDIN: Dragă, gîndește-te bine! Te lansezi într-o investiție fără să știe organele de stat și, mai ales, cele financiare? Banca, dacă n-are aprobarea pe masă, ți acoperă cheltuielile? Ia zi, că te vîd intelectual!

DORU: În mod obișnuit, nu, dar aici e cu totul altceva, se face prin contribuție obștească.

BUDIN: Indiferent prin ce se face, ți trebuie aprobare de la un for tutelar. Nimic nu se face fără aprobarea forului tutelar.

DORU: Va să zică, nu poți să mă ajuți?!

BUDIN: Nici c-un oftat. Vrei să intru în belea?

DORU: Nu intri în nici o belea. Eu răspund.

BUDIN: Dumneata răspunzi pe partea dunitale și eu pe-a mea. Sînt pățit.

DORU (se ridică; pauză; își ia ținărlle, bricheta, hîrtiile, pune totul în servieta-

diplomat și se îndreaptă spre ușă):
 Îmi pare rău.
 BUDIN Și mie.
 DORU Îmi pare rău, rău de tot. N-aș fi vrut să fac chestia asta în ruptul capului.
 BUDIN Păi, dacă n-ai cu ce, n-o faci. O lași pentru altă dată.
 DORU: Nu, nu-i vorba de lucrare. Lucrarea o fac oricum, mort-copt. E vorba de ce fac eu acuma, după ce plec de aici.
 BUDIN: Ce faci ?
 DORU Păi asta e, că fac o chestie pe care n-aș fi vrut s-o fac în ruptul capului. Un gest mizerabil și scîrbos. *(Se apropie de el, confidențial.)* Nimic mai josnic pentru un om, mai ales un intelectual, decît turnătoria.
 BUDIN *(nepricepînd nimic)*: Așa e.
 DORU Mi-e silă, dar n-am încotro. Mi-e silă de mine și milă de dumneata...
 BUDIN Milă de mine ?
 DORU: Da. N-o să-ți fie lesne. Deloc. Intri în rahat mare.
 BUDIN: N-am înțeles.
 DORU *(confidențial)*: Atunci, cînd am fost în noaptea aia... la chiolhanu-ăla... Cînd te-ai îmbătat lemn...
 BUDIN Cînd ?
 DORU: Ai uitat, bineînțeles. Eu n-am uitat. Știi ce-ai spus acolo ?
 BUDIN Ce ?
 DORU: O grămadă de chestii. Te-a luat gura pe dinainte. De fapt, nici nu trebuie să le spun tot ce-ai spus. Spun numai un sfert din ce-am auzit. Altf. Un sfert. *(Pleacă spre ușă.)* Doar chestia cu dudul.
 BUDIN *(năuc)*: Care dud ?
 DORU: Sau gutul, nu mai rețin exact... Pomu-ăla cu rădăcini de aur...
 BUDIN *(vine spre el, amenințător)*: Dom'le, dumneata nu ești sănătos la minte ? Du-te la doctor. Văd că vorbești în dodli.
 DORU: Dom'le, dumneata nu-mi da mie sfaturi, că știu unde să mă duc. Fii liniștit. *(Pune mina pe clanța ușii.)*
 BUDIN *(îl oprește)*: Vorbește clar. Despre ce-i vorba ?
 DORU: Lasă că știi mata despre ce-i vorba. Nu face pe naivul. Ce dracu' ?
(Pauză lungă. Cel doi se privesc fix, vrînd parcă să se hipnotizeze reciproc. Budin cedează primul.)
 BUDIN: Ia dă, dom'le, hîrtia aia s-o mai văd o dată. *(Ia hîrtia și se întoarce la birou, răsfolește grăbit un dosar.)* Ai un noroc cămor. Să aprinzi o lumînare la biserică.
 DORU *(se întoarce, scoate pachetul de „Kent” și-l servește)*: De ce ?

BUDIN: Ceapaul din Cărpiniștea a amînat niște grajduri. *(Îl semnează hîrtia.)* Îți dau repartiția lor. Dar taie chestia cu interes turistic. Pune alt interes...
 DORU: Interes general.
 BUDIN: Perfect.
 DORU *(stăpîn pe situație)*: Ștampila ! *(Budn se conformează.)* Mersi. *(Pune hîrtia în geantă și se ridică. Pleacă spre ușă.)* Și... În general vorbind... mîncăc mai puțin, dom'le ! Vorba unui celebru bucătar: totul trebuie să fie potrivit. Înțelegi ? *(Ajunge la ușă.)*
 BUDIN *(vine după el ; e înnebunit de curiozitate, de spațmă și umilință, a transpirat)*: Auzi ? Cine ești dumneata ?
 DORU: Ce contează ?
 BUDIN: Și ce e cu chestia cu dudul... Sau gutuiul ?
 DORU: Am citit odată într-un ziar că un șef de depozit își ascunsese caseta cu un kil de bijuterii în curte, la rădăcina unui dud sau a unul gutui, în speranța că pomul o să facă fructe de aur. Bineînțeles, bijuteriile erau adunate din micile lui economii. Chestie de un milion... Dar pomul nu a făcut fructe. N-a avut cînd. Cineva l-a lucrat la rădăcină. Înțelegi ?
 BUDIN *(năuc)*: Și ce legătură are asta cu mine ?
 DORU Nici una.
 BUDIN: Aha. *(Pauză.)* Și cînd am fost noi la un chef împreună ?
 DORU Niciodată. Acum te văd pentru prima oară în viața mea.
 BUDIN Și-atunci ?
 DORU: Și-atunci, văzînd că nu vrei să-mi dai aprobarea de bună-voie, deși materiale aveai, după cum se vede, m-am uitat bine la dumneata și mi-am spus: „Ia să zic eu ceva la întimplare, așa trebuie să aibă atîtea pe conștiință încît n-am cum să nu-l nimeresc”. Și-așa a fost. *(Pauză.)* Ce zici de flerul meu ? Ți-a plăcut cum te-am lucrat ?
 BUDIN *(s-a făcut negru la față)*: Știi ce-ar trebui să fac eu acuma ?
 DORU: Ce ?
 BUDIN: Să te-arunc pe fereastră.
 DORU: Pe mine ? ! *(Îl umflă risul.)* Nu te uita că arăt așa cum mă vezi, sînt născut în Ferentari, am o viteză de execuție nemaipomenită, patru lovituri pe secundă, am făcut karate. *(Scoate un strigăt ciudat și face o demonstrație scurtă, aluristcă, à la Bruce Lee.)* Ce zici de mine ?
 BUDIN *(incrementî)*: Am înțeles. *(Ridică telefonul și formează un număr.)* Alo ! „Popasul căprioarei” ? Mișule, pregătește și un perete. Da, un perete. Ca să mă dau cu capul de el. Mersi.

Tabloul 3

„O dragoste mai găsești, dar un prieten — ba !”

Anticamera inginerului-șef. O secretară drăguță care bate la mașină. Doru stă pe un scaun, răbdător.

- SECRETARA (*fără să ridice privirea de pe mașina de scris*): S-ar putea ca ședința să dureze.
- DORU : Cam cit ?
- SECRETARA : Încă o oră, două...
- DORU : E ceva important ?
- SECRETARA (*nu prea binevoitoare*) : Normal.
- DORU (*deschide servieta-diplomat și scoate imbatabilul pachet de „Kent”*) : Serviciu ?
- SECRETARA (*nu e capabilă să refuze*) : Mulțumesc. (*Ia una ; el i-o aprinde.*) M-am lăsat de fumat, în principiu, dar din când în când...
- DORU (*încearcă o conversație*) : Și eu m-am lăsat, tot în principiu. Dar, din când în când, vorba dumneavoastră... (*Își zîmbesc.*) Să nu-mi spuneți că n-ați încercat la o facultate ?
- SECRETARA (*figura o îndeamnă spre confesiune*) : Nu. O să vă mire.
- DORU : Chiar că mă miră.
- SECRETARA : Nu am dat din spirit de sacrificiu.
- DORU : Ați luat serviciu ca să vă ajutați familia.
- SECRETARA : Nu. Ca să-mi ajut logodnicul. Era orfan de tată, maică-sa avea o pensie mică. Și am decis să lucrez eu, ca să-l ajut pînă termină medicina. Iar după ce ne căsătorim, să urmez și eu facultatea la seral.
- DORU : Și a terminat ?
- SECRETARA : Cine ? El ? Nu. E în ultimul an.
- DORU : Să nu-mi spuneți că între timp s-a căsătorit cu o colegă !
- SECRETARA (*trăgînd aprig din țigară, profund tulburată*) : Bineînțeles. S-au căsătorit încă din anul patru. Mie mi-a spus abia după doi ani. El era căsătorit și continua să aibă legături cu mine. Cu asentimentul ei, firește.
- DORU : Al soției ? !
- SECRETARA : Da. Din spirit umanitar. Nu cumva să fac un șoc.
- DORU : Grozavă chestie...
- SECRETARA : Noroc cu o colegă de-a lui, care mi-a scris.
- DORU (*după o pauză*) : Și ?
- SECRETARA : Și ? ! Asta e. El iese doctor, iar eu am rămas dactilografă.
- DORU : Nu mai încercați la facultate ?
- SECRETARA : Nu mai am nervi.
- DORU : Vă înțeleg.
- SECRETARA (*terminîndu-și țigara*) : În sfîrșit, să nu mai vorbim despre asta.
- DORU : Totuși, n-aș vrea să rămîneți cu o impresie proastă despre...
- SECRETARA : Despre bărbați ?
- DORU : Nu despre bărbați. Despre oameni, în general. Am să vă dau un exemplu personal. Și pe mine m-a părăsit logodnica — o ființă în care aveam încredere oarbă, aș fi putut să pun mîna în foc la modul cel mai propriu pentru ea, îmi dăduse cele mai grozave dovezi de dragoste și credință. Și, totuși, o dată, cînd a trebuit să stau aproape două luni la Porțile de Fier — am uitat să vă spun că sînt inginer —, ea m-a părăsit pentru un refegist cu care plecase la mare și cu care depusese actele de căsătorie. Tot ce mi-a rămas de la ea a fost un bilețel găsit în vaza cu flori.
- SECRETARA : Vă lăsase flori proaspete ?
- DORU : Exact. S-a căsătorit, a plecat, are de toate, are și un copil, dar e profund nefericită.
- SECRETARA : De ce ?
- DORU : Nu știe nici ea de ce. Probabil nu se adaptează.
- SECRETARA : Sau poate că vă mai iubește încă.
- DORU : Asta în mod sigur. Îmi scrie des, îmi telefonează, dar fără să se ascundă de bărbat.
- SECRETARA : Dacă vă iubește, de ce a plecat ?
- DORU : Nici asta nu știe să-mi explice. Cred că a simțit la un moment dat tentația să încerce o experiență, o altă variantă de viață. Aproape toți simțim această tentație.
- SECRETARA : Da, e adevărat. Și eu visez tot felul de întimplări de genul ăsta : că mă mărit cu un miliardar, că fac plajă în Bahamas, că joc la ruletă... A doua zi mă sperii și-mi dau seama că n-aș avea curajul. Sînt foarte fri-coasă. Dorm cu veioza aprinsă.
- DORU : Știți ce-mi scrie ea ? Că oamenii sînt la fel de nefericiți chiar și atunci cînd își împlinesc un vis, adică atunci cînd au tot ce le trebuie, cînd pot să facă tot ce vor. Tot la fel de singuri se simt.
- SECRETARA : Depinde ce fel de om ești.
- DORU : Da, există o anumită categorie de oameni predispuși spre nefericire, mai ales visătorii. Nu ? Eu, de pildă, sînt un visător notoriu, stau ore întregi gîndindu-mă la lucruri absurde și inexplicabile.
- SECRETARA : De pildă, la ce vă gîndiți ?
- DORU : De pildă, mă gîndesc la materie. Materia e încă o noțiune neelucidată, de-abia de-acum începem cit de cit să descoperim ceva din misterele ei. Pe mine — ca om, nu ca inginer — mă

interesată extraordinar acest subiect și visez, uneori, că merg prin materie ca printr-o peșteră pe care vrei să o cercetezi bucată cu bucată, pentru că, la un moment dat, să te rătăcești și să nu te mai poți întoarce. Altă dată, mă gândesc la alte lucruri, cu adevărat absurde. În fine, firea asta a mea e cam primejdioasă și neavantajoasă, și atunci am găsit remedii.

SECRETARA (*e fermecată de poveștile lui Doru*): Ce remediu?

DORU: Concretul. Mă arunc în concretul vieții așa cum te arunci în strand. Asta e soluția cea mai sănătoasă împotriva angoaselor și a stress-ului, în general, scumpă domnișoară. Dacă faci tot timpul ceva, un lucru sublim sau unul mărunț și banal, cu aceeași patimă, cu aceeași dorință și interes sincer, nu te mai interesează că timpul trece ireversibil, că avem o singură existență, că sîntem plasați într-un univers care e în plină fierbere, că ne poate lovi tramvaiul sau infarctul, că... etc... etc... Cum spunea cineva, un filozof pe care nu știu cum îl cheamă, trăiește-ți fiecare clipă ca și cum ar fi ultima.

SECRETARA: Asta nu e posibil practic.

DORU: Bineînțeles. Acum vorbim teoretic. Dar, de fapt, nu asta vrem să vă spun. De la ce pornisem? A, da! Vream să vă spun că eu, personal, nu sînt supărat, n-am fost supărat și n-am suferit pentru femeia aceea care m-a părăsit, și vă sfătuiesc și pe dumneavoastră să faceți la fel. De ce? Oamenii răi cu adevărat, oameni răi în totalitate nu există, decît în cazul că sînt bolnavi psihic, categorie pe care o excludem din discuție. Adică și logodnicul dumneavoastră și logodnica mea au comis vizavi de noi un gest, ca să zic așa, negativ, care ne-a adus sau ne-ar fi putut aduce nefericirea. Dar ei au făcut acest gest în favoarea lor, pentru mai-binele lor. Pot eu să condamn un om care se gîndește mai întîi la fericirea lui și apoi la a mea?

SECRETARA: Există și oameni care uită de fericirea lor în favoarea altora.

DORU: Există, dar puțini. Trebuie să ai o vocație specială pentru asta. Și rețineți că noi nu vorbim aici de fericire în general, la modul ideal, ci de fericirea aia mică și meschină, strict personală. Spuneți-mi, dar fiți sinceri: nu există sau n-a existat în viața dumneavoastră un bărbat modest, loial, cinstit și sincer pînă la Dumnezeu, care v-a iubit sau vă iubeste în taină, dezinteresat?

SECRETARA (*tulburată*): De unde știți?

DORU: Nu știu nimic. Vă întreb.

SECRETARA Există. (*Pauză.*) Există un om care mă iubește de cînd eram

elevă. E fostul meu profesor de fizică. E în stare oricînd să divorțeze pentru mine.

DORU: Și?

SECRETARA: Ne întîlnim de două ori pe săptămînă, ne facem tot felul de planuri, discutăm, dar n-am luat nici o hotărîre. El mi-a susținut moralul, singură n-aș fi reușit să mă redresez după șocul pe care l-am trăit. Dar aș vrea să nu mai vorbim despre asta. Vreau să uit.

DORU Da, mai bine vorbim despre altceva. Ce fel de om e inginerul-șef?

SECRETARA În nici un fel. Muncește enorm. Nu-l interesează altceva. Directorul e plecat aproape tot timpul la București sau în străinătate, greul cade pe el. Într-o zi i s-a făcut rău din cauza enervării.

DORU: Cîți ani are?

SECRETARA: Treizeci.

DORU: Ca și mine. Unde a terminat facultatea?

SECRETARA: La București, mi se pare.

DORU: Ca și mine. Cum îl cheamă?

SECRETARA: Penescu.

DORU: Penescu? ! Penescu Constantin?

SECRETARA: Da.

DORU: Blond?

SECRETARA Îl cunoașteți?

DORU Mi-a fost coleg de grupă. (*Se ridică și dă buzna în biroul inginerului-șef. Decorul se schimbă, firește.*) Costică, fir-ai al dracului, mă ții la ușă de o oră? Măgarule!

COSTICĂ (*e aplecat asupra unor hirtii*): Cine ești dumneata?

DORU: Poftim?

COSTICĂ (*il recunoaște*): Doru! Ce-i cu tine? (*Se ridică și-i vine în întîmpinare; se îmbrățișează.*)

DORU: Am venit să te văd.

COSTICĂ (*il privește cu admirație*): Știi c-arăți excelent, nenorocitul!

DORU Aiurea! Sînt astenic în ultimul hal.

COSTICĂ Pe cuvînt c-arăți bine. Bei o cafea?

DORU: N-am voie cafea, alcool, tutun, piper, sare și femei. Restul — la discreție.

(*Rid amîndoi. Sînt realmente fericiți că s-au întîlnit.*)

COSTICĂ: Tu știi de cînd nu ne-am mai întîlnit noi? De... cîinci ani. Ne-am văzut o dată, într-o noapte, la bar, la „Melody“. Eu, provincialul, venit în delegație, am intrat să mă destrăbălez, tu, bucureșteanul, erai cu o damă grozavă la masă. Pe urmă, ai dansat cu solista. Erai mare, de-abia ai schimbat două vorbe cu mine.

DORU: Pe-atunci, într-adevăr, eram bărbat bine, mă distram, mă aiuream. Acuma beau lapte...

COSTICĂ : Hai, termină, că n-ai nici pe dracu! Arăți bine. Eu sint la pământ.

DORU : De ce ?

COSTICĂ : Muncă multă, bebele aici, bebele acasă...

DORU : Ce-ai acasă ?

COSTICĂ : Am un copil bolnav. Hipocalcemie. Când nu te-astepti, i se face rău, leșină. Am dat o avere pe medicamente, pe doctori și — nimic !

DORU : Iși revine pe la paispe ani. Ce e, fată ?

COSTICĂ : Da.

DORU : Iși revine. Mai cunosc un caz. Ce face nevastă-ta ? Mi-e dor s-o văd.

COSTICĂ : Ce să facă ? E profesoară la liceul industrial, ține gospodăria, crește copiii, s-a îngrășat, a încărunit.

DORU : Așa repede ?

COSTICĂ : Din cauza fetei. Eu mai uit, dar ea e tot timpul obsedată de boala asta nenorocită. Tu te-ai însurat ?

DORU : Încă nu.

COSTICĂ : Ar fi cazul. Rămii deseară la noi ?

DORU : Nu. Trebuie să plec. Am niște treburi. Auzi, Costică ? Ca să flu sincer, când am venit aici, la tine, eu habar n-aveam că ești tu.

COSTICĂ : Cum nu știai ?

DORU : Nu știam că lucrezi la fabrica asta. Eu venisem cu o treabă la director. Mi s-a zis că directorul e plecat. Hai la inginerul-șef. Noroc chior : te găsec pe tine.

COSTICĂ : Deci, ești venit în interes de serviciu ?

DORU : Nu chiar de serviciu. Dar nici personal. Juma-juma. (*Il privește lung.*) Costică, ajută-mă, că de nu, te ia mama dracului.

COSTICĂ : Cu ce ?

DORU : Am nevoie de un electromotor.

COSTICĂ : Pentru ce ?

DORU : Ți explic pe urmă. Zi dacă-mi dai sau nu. Cu plată, bineînțeles.

COSTICĂ : Dar la ce-ți trebuie ție așa ceva ? Tu proiectezi ditamai hidrocentrale, monștri industriali, și ceri de la mine un motor amărit ?

DORU : Dacă ții neapărat, ți explic. Sint în concediu medical și m-am instalat într-un sat, la vol, în județ.

COSTICĂ : Unde ?

DORU : Departe. La vreo șazecei de kilometri.

COSTICĂ : Și ?

DORU : Am găsit acolo o moară și vreau să le fac peizanilor o microhidrocentrală. Ca să mă distrez.

COSTICĂ : Tot sonat ai rămas.

DORU : Probabil.

COSTICĂ : Măi băiete, păi cum să te ajut eu pe tine ? Toată producția noastră e pentru export.

DORU : Toată ?

COSTICĂ : Pe anu-ăsta, toată.

DORU : Și nu poți să-ți dai și mie unul ? Unul singur !

COSTICĂ : Eu ți dau și zece. Adu-mi repartiție de la minister.

DORU : De unde de la minister ?

COSTICĂ : De la direcția comercială.

DORU : Îmi dau ăia repartiție ?

COSTICĂ : Bineînțeles că nu. Adică nu-ți dau de la mine, dar ți dau de la altă fabrică, sau de la un depozit.

DORU : Boală lungă, moarte sigură. Mie îmi trebuie acum, pe loc.

COSTICĂ : Pe loc ?!

DORU : Mă rog, în cel mult citeva zile.

COSTICĂ : N-am cum. Decit dacă îl fur.

DORU : Nici chiar așa. Hai să găsim o soluție.

COSTICĂ : Ce soluție ?

DORU : Nu știu. Tu ești de-al casei, tu știi ce se poate face.

COSTICĂ : Nu se poate face nimic.

SECRETARA (*intră pentru o clipă*)
Sint doi tovarăși de la Centrală.

COSTICĂ : Roagă-i să aștepte cinci minute. Dă-le cite o cafea sau cite un pepsi.

SECRETARA (*sobră*) : Bine. (*Iese.*)

DORU : Decl, în cinci minute vrei să scapi de mine ?

COSTICĂ : Nu, dragă, fii serios. Mă aștepti puțin și mergem să mîncăm ceva împreună. Mergem la un restaurant, acasă nu e decit soacră-mea și nu vorbesc cu ea.

DORU : Costică, hai, găsește o soluție ! Dă-mi un motor. Am hirtie oficială la mine, cu ștampilă, cu tot ce trebuie.

COSTICĂ : Nu înțelegi că eu nu lucrez direct cu beneficiarul ? Toată producția mea pleacă direct în portul Constanța.

DORU : Ce producție ai pe zi ?

COSTICĂ : Cincizeci de motoare.

DORU : Și nu poți să-mi dai și mie unul ?

COSTICĂ : Nu. Nu mă lasă legea.

DORU : Legea ?!

COSTICĂ : Da, legea.

DORU : Legea nu e făcută pentru noi ?

COSTICĂ : Da, pentru noi.

DORU : Eu vreau să fac o faptă pozitivă, în interesul obștei. Recunoști ?

COSTICĂ : Da.

DORU : Și legea mă împiedică s-o fac ?!

Tochmai legea, care, în mod logic, ar trebui să mă ajute ?!

COSTICĂ : Depinde de situație. Acum, de pildă, tu vrei să faci un bine, dar cu abuz.

DORU Nu asta contează. Contează faptul ca atare, sensul lui. E sau nu faptul de care-ți vorbesc eu în interesul societății? Legea e făcută în interesul societății? Este! Atunci?...

COSTICĂ : Atunci, ce ?

DORU : Caută o porțiță de ieșire.

COSTICĂ : În principiu, adică teoretic, tu ai dreptate, o lege justă în principiu poate să mă incomodeze într-o chestiune concretă și la fel de justă, dar nu se poate altfel.

DORU : Hai să terminăm cu teoriile. Dă-mi motorul. Ce pățești dacă se află ?

COSTICĂ : Mă scoate din funcție.

DORU : Și ? Te faci inginer într-o secție.

COSTICĂ : Da. Și pierd o mie două sute din leafă. Ce părere ai ?

DORU (*îngîndurat*) : Cam mult.

SECRETARA (*întră din nou*) : Ce fac cu ăla de la Centrală ? Nu vor cafea. Sint nervoși.

DORU Spune-le că e înăuntru cineva de sus. De sus de tot.... (*îi face cu ochiul.*)

SECRETARA Mă rog...

COSTICĂ (*foarte incurcat*) Roagă-i să mă scuze încă două minute.

SECRETARA Mă rog... (*Iese.*)

DORU : Nu-ți face iluzii, că nu scapi de mine în două minute.

COSTICĂ : Atunci, așteaptă-mă alături o jumă' de oră.

DORU : Lasă că știu eu ce înseamnă o jumă' de oră cînd vin doi tipi de la Centrală. Aștia te freacă plîă diseară.

COSTICĂ : Bine, atunci rămîi aici. Trebuie să-l chem înăuntru. (*Se ridică.*)

DORU : Stai jos ! (*Joacă ultima carte.*) Costică, tu ai uitat că ți-am făcut și eu odată un bine în viață ?

COSTICĂ : La ce te referi ?

DORU : Mă jenez să-ți aduc aminte.

COSTICĂ : Nu te jena.

DORU : A cui prietenă era în anul întîi de facultate Nicoleta, actuala ta soție ?

COSTICĂ A ta.

DORU : Și cînd te-al îndrăgostit tu de ea, ca o lulea, n-ai venit la mine și m-al rugat s-o las în pace, că vrei s-o lei de nevastă ?

COSTICĂ : Și ce-i cu asta ? Vrei să ți-o dau înapoi ?

DORU : Nu fi ordinar !

COSTICĂ : Nu văd ce legătură are una cu alta.

DORU : Al dreptate, sint un timpit. Iartă-mă.

COSTICĂ : Bine, te iert. Du-te și așteaptă-mă alături. Sau plimbă-te prin oraș. Vizitează catedrala. Are o acustică grozavă și o orgă celebră.

DORU Stai un pic, că am o idee. Știi că, în materie de idei, sint mai bogat ca o bancă elvețiană.

COSTICĂ : Ce idee ?

DORU : Trăsnet. Fil atent. Cîte motoare al rebutate la ora actuală ?

COSTICĂ : Vreo douăzeci.

DORU : Le recondiționezi ?

COSTICĂ : Vreo cincisprezece, da. Cinci nu rentează.

DORU : Și ce faci cu ele ?

COSTICĂ : Le casez.

DORU : Adică le dai la fier vechi ?

COSTICĂ Da.

DORU : Dă-mi-le mie.

COSTICĂ : Ce să faci cu ele ?

DORU : Văd eu ce fac. Din cinci, scot unul bun.

COSTICĂ : Imposibil. Au bobinajele arse.

DORU Ce te privește pe tine ? Treaba mea cum mă descurc. Uite cum procedăm : îl cunoști pe șeful de la I.C.M. ?

COSTICĂ : Da.

DORU Tu i le predai lui și el mi le dă mie. Iar eu îi dau lui cantitatea respectivă de fier vechi. Îi dau chiar dublu. Vorbești ?

COSTICĂ (*în situație imposibilă*) : Dragă, nu știu cum să-ți spun, dar n-am cu el asemenea relații ca să-i propun un mișmaș de genul ăsta. Tipul poate să mă toarne oricînd.

DORU Hai, mă, nu fi speriat, du-te dracului ! (*Apasă pe un buton. Intră Secretara.*) Domnișoară, fă-i dînsului legătura cu directorul Întreprinderii de colectarea metalelor vechi. Te rog frumos.

SECRETARA : Imediat.

COSTICĂ (*către Secretară*) : Spune-le celor doi să intre. (*Către Doru.*) Hai să vorbim de-alături. (*Se îndreaptă amîndoi spre ușă.*)

DORU O furgonetă găsesc eu în orașu-ăsta impuțit ?

COSTICĂ : Cum adică „impuțit“ ? (*Ies împreună, vorbind.*) Vrei să spui că Bucureștiul tău miroase a levănțică ?

PARTEA a II-a

Tabloul 4

„Fiat lux !”

Un colț de pădure, un colț de moară și, eventual, unul de riu. Doru scrie pe o scindură ceva, cu creta, apoi, când termină, o agață de ușa morii. Pe scindură scrie: „Acțiunea FIAT LUX. Înaltul comandament”. Dora stă mai deoparte și-l urmărește. Doru își încropește o masă din scinduri, care să țină loc de birou, și așază în jurul ei cițiva bușteni, în loc de scaune. Apoi aranjează, la cițiva metri distanță, o altă masă, mai mică.

DORU : Așa... Ce ne mai trebuie ?

DORA : Un telefon.

DORU : Deocamdată, o să ne descurcăm și fără. Deci, asta e biroul meu, de înalt comandant.

DORA : Iar asta e al meu, ca secretară.

DORU : Înaltii comandanți nu au secretare, au aghiotanți.

DORA (*arătînd spre firmă*) : Ce înseamnă „Fiat lux” ?

DORU : Să se facă lumină.

DORA : Asta cine-a zis-o ? Dumnezeu ?

DORU : Nu se știe exact. Unde e taică-tu ?

DORA : Înăuntru. Se uită și tace. Azi noapte n-a închis un ochi.

DORU : De ce ?

DORA : Cred că i-e frică. A băgat mama groaza în el. (*Strigă.*) Tata !

GHEORGHE (*apare dinăuntru ; e îngîn-durat*) : Ce s-a întîmplat ?

DORU (*scoate din mapă mai multe su-luri de hirtii : planșe, schițe, însem-nări*) : Să aruncăm o ultimă privire asupra planului de bătaie. (*Desfă-șoară hirtiile pe masă.*) Dumneata... Ești atent ?

GHEORGHE : Sint.

DORU : ...te ocupi de baraj și de canalul de aducțiune. Canalul, de fapt, există, trebuie numai lărgit și finisat. Eu mă ocup de motoare.

GHEORGHE (*sceptic*) : Oameni. Ne tre-buie oameni.

DORU : Bineînțeles. Ne trebuie oameni. Pînă n-a apărut omul nu s-a făcut mai nimic ca lumea pe Pămînt. Ia să vedem de ce forțe dispunem. Ciți bărbați există la ora asta în sat ?

GHEORGHE : Eu sint unul. Milițianul — doi. Paznicul de la primărie...

DORU : Trei.

GHEORGHE : Moașa... Că e bărbat... Adică-i ține locul...

DORU : Ciți ani are ?

GHEORGHE : Șaizeci.

DORU : Patru.

GHEORGHE : Un pensionar de război, ciung și chior.

DORU : Cincl.

GHEORGHE : Didl, gestionarul bufetu-lui.

DORU : Șase. Închide-i prăvălia pentru inventar.

GHEORGHE : Doi pensionari de boală, ambii bețivi Nino și Tase.

DORU : Opt. Îi dezalcoolizăm prin muncă.

GHEORGHE : Atit. Restul sint navetiști.

DORU : Îi folosim duminica și simbăta după-amiaza, plus în zilele libere.

Plus elevii. Ei trebuie să fie baza.

GHEORGHE : Mă am rău cu directoara. Nu mă înghite.

DORU : Vă împac eu. Duceți-vă în sat și aduceți-i aici pe toți.

GHEORGHE : Și aprobarea ?

DORU : Ce-i cu aprobarea ?

GHEORGHE : Începem treaba fără apro-bare, de capul nostru ?

DORU : Începem. Concediul meu nu e decit de-o lună. Într-o lună trebuie să facem chestia. Deja au trecut patru zile.

GHEORGHE : Și aprobarea ?

DORU : Ți-am spus că mă duc după ea. Azi mă duc.

GHEORGHE : Și ți-o dă pe loc ?

DORU : O să văd eu, mă descurc. Totul e să-ncepem. Hai, dă-i bătaie, du-te după oameni !

GHEORGHE (*din ce în ce mai nedume-rit*) : Eu cred că sint un timpit. Din moment ce mă iau după dumneata, sint un timpit.

DORU : Dragul meu, nu fi sceptic ! Crede în Idee ! Crede în Faptă ! Nu-mai cei care cred înving. Du-te și re-petă în gînd de o mie de ori : cred, cred, cred, cred...

DORA : Eu cred.

DORU : Perfect. Hai, duceți-vă ! Acțio-nați ! (*Cei doi pleacă. Doru țese din transă și începe să cerceteze hirtiile, îngrijorat.*) Cum dracu' facem aici ? (*Dă o fugă în spatele morii, cercetează, se întoarce, notează.*) Mda. Așa trebule făcut. Așa... Dar de unde fac rost de un greder ? (*Își notează.*) Totul e să nu plouă, să nu... (*Apare Milițianul pe bicicletă.*)

MILIȚIANUL (*tîndr, simpatic, vioi*) : Mă întîlnii cu primarul și mă trimise în-

coace. (Se uită la firmă.) Comandament... Chestie serioasă, deci ?

DORU : Păi dar cum ? Ce, ne jucăm ?

MILIȚIANUL : Cu ce vă ajută ?

DORU : Ești oltean ?

MILIȚIANUL Din Băilești.

DORU : Și cum ai ajuns aici ?

MILIȚIANUL : Valurile vieții.

DORU : Fii atent, ai o sarcină extrem de importantă și hotărâtoare.

MILIȚIANUL : Ordin !

DORU : Cum te cheamă ?

MILIȚIANUL : Vasile..

DORU : Vasilică, fii atent ! Ieri, când m-am întors, am văzut la vreo zece kilometri de-aici o echipă care monta o linie de înaltă tensiune.

MILIȚIANUL Da, trag o variație pentru exploatarea forestieră de la Făgețel.

DORU Cum facem noi să împrumutăm niște scule de la ei ? Am nevoie ca să desfac niște motoare defecte din care să scot unul bun. Pentru asta îmi trebuie scule speciale și aparate de măsurat. Cunoști pe cineva de-acolo ?

MILIȚIANUL : Nu, dar șeful de echipă face naveta cu Trabantul și trece pe la noi prin sat. Îi iau carnetul. Mergem cam tare.

DORU : Fii nemilos.

MILIȚIANUL Clar. Peste o oră trebuie să treacă. L-am găbit.

DORU : Perfect. Știi de ce mai avem nevoie ? Pentru o singură zi, maximum două. De un greder. Unde-l găsim ?

MILIȚIANUL : Găsim la un șantier, prin vecini, nu-i o problemă.

DORU : Bravo. Îmi place de dumneata. Ești om de acțiune.

MILIȚIANUL : Păi asta-i meseria ! Ceapac ! (Rid amîndoi.) Să trăiți ! (Pleacă.)

(Apar, ca pe bandă rulantă, Didi, gestionarul bufetului, urmat de haimanalele satului, Nino și Tase, semn că Gheorghe și Dora lucrează cu eficiență.)

DIDI (indignat) : Tovarășe dragă, nu vă supărați, dar eu vreau să protestez !

TASE : Și noi !

DORU : Ce s-a întâmplat ?

NINO : Am fost umiliți și jigniți.

DIDI : Și bruscați.

TASE : Aproape arestați.

DORU : Cine-a făcut asta ?

NINO : Primarul.

DIDI : Cu ce drept ?

TASE : Pe baza cărui act ?

DORU : Stați jos și explicați-vă mai limpede. Pentru ce v-a umilit, v-a jignit, v-a bruscat și aproape v-a arestat și pentru ce ați venit să reclamați toate astea la mine ? (Cel trei se așază.)

DIDI : Eu sint gestionarul bufetului.

DORU : Așa.

DIDI Acum un sfert de oră mă aflam, ca orice om al muncii conștient, la serviciu, unde îi serveam pe acești clienți de bază cu cite un fernet mic, schimbînd, totodată, și diferite impresii generale despre diferite chestii generale, cînd intră pe ușă primarul. Noi îl salutăm respectuoși, la care dînsul ne întrebă „Ce faceți aici ?” Eu zic „Sînt la locul meu de muncă și-mi fac datoria”. „Foarte bine, zice dînsul, din clipa asta nu-ți mai faci datoria la locul ăsta de muncă, ci la altul. Inchizi localul,iei un tirnăcop și pleci spre moară. Acolo găsești un inginer care-o să-ți spună ce ai de făcut”. „Păi, zic, pe ce bază să închid localul, ce motiv am în fața clienților”. „N-ai nevoie, zice, de nici un motiv în fața clienților pentru că vor merge și ei tot acolo”. (Le face semn celor doi să continue.)

DORU : Și ?

NINO Cum vă spunea tovarășul gestionar, noi tocmai ne aflam în local pentru a lua cite un fernet mic, fernet care e o băutură pe bază de plante naturale și care ajută foarte mult digestia în cazul în care ai probleme în acest sens cum e cazul nostru, cînd tovarășul primar se întoarce spre noi și ne zice : „Fuga repede pînă acasă, luați-vă cite un tirnăcop, și pas alergător pînă la moară ! Cronometrez : dacă nu sînteți acolo într-un sfert de oră, ați dat de dracu' cu mine !”

TASE : La care eu mă ridic și strig : „Tovarășe primar, dar noi sîntem pensionari de boală, sîntem suferinzi, avem certificate, avem rețete, avem documente”. El — nimic. „Am zis un sfert de oră. Dacă întîrziatăi mai mult de un sfert de oră, vă las fără pensii. Paraziților !”

DORU (oripilat) : Așa v-a zis ?

DIDI : Așa le-a zis.

DORU : Nu se poate !

NINO Tovarășe inginer, uitați colea cite rețete am și cite diagnostice. (Îi arată niște hîrtii pe care Doru se prefacă a le studia cu atenție.) Am toate bolile care se termină în „ită” : hepatită, arterită, colită, gastrită...

DIDI : Gastrita l-a costat două glște.

TASE (îi face semn la obraz) : Nu îi ordinar, că pe urmă...

DIDI (nervos) : Că pe urmă, ce ?

TASE : Putem zice și noi despre tine, care stai zi de zi la bufet, că nu te-a văzut scările la față de doișpe ani. Poate c-ar mai putea să vină și altul în locul tău, iar tu să treci la munca cîmpului. Sau în cîmpul muncii. Cum preferi ?

DIDI : Auzi ? E dînsul aici, că ți-aș zice eu ceva !

DORU (s-a făcut că n-a auzit cearta dintre cei doi) : Într-adevăr, din do-

- cumentele reiese că sinteți realmente suferinzi.
- NINO : Păi da, eu sint *realimente* bolnav, tovarășe inginer. Atunci de ce mă trimite la muncă obligatorie, ca să nu-i zic forțată, de parcă aș fi prizonier de război, ca săracul tatăl meu ? De ce ?
- DORU : Păi nu l-ați întrebat pe primar ?
- TASE : Cum să nu ? Știji ce ne-a zis " „N-aveți nici pe dracu' ! Sinteți roșii în obraji ca niște pepeni”.
- NINO : „Păi, i-am zis eu, ce contează că sint roșu în obraji dacă sint palid pe dinăuntru ?!”
- TASE : Eu, dacă beau câte o cinzeacă pe zi, o beau la recomandarea medicului. Ca să mi se dilate vasele.
- DIDI : Du-te, dom'le, de-aiace, cum o să-ți recomande doctorul alcool ?
- TASE : Păi uite că mi-a recomandat !
- DIDI : Cit ?
- TASE : Un litru pe trimestru.
- DIDI : Și câte trimestre are, la tine, o săptămână ?
- DORU : Nu vă certați, că nu e frumos. Mie-mi pare rău c-ați pățit ce-ați pățit, dar n-am nici o vină.
- NINO : Nici nu v-am reproșat dumneavoastră ceva, Doamne ferește !
- DORU : Din partea mea, puteți să-l reclamați unde vreți.
- TASE : Păi îl reclamăm, n-aveți nici o grijă.
- NINO : Că ne pricepem.
- DORU : Sigur că da. Acum dumneavoastră, totuși, ca oameni maturi și serioși ce sinteți, trebuie să-l înțelegeți și pe el și să vă puneți puțin în situația lui. Lucrarea trebuie făcută urgent, mină de lucru nu există, toți bărbații sint navetiști. Pe cine să te bazezi ? (*Tăcere.*) Pot să vă ajut cu ceva ?
- (*Cei trei se uită unii la alții și se înțeleg din priviri.*)
- DIDI : Tovarășu' inginer, dacă vreți, puteți.
- NINO : N-aveți un post de curier ? Sau telefonist ? Sint de meserie. Numai asta am făcut în armată.
- DORU : N-am, din păcate. Schemă mică.
- TASE : Atunci treceți-ne de la țirnă-coape la altceva. Eu am lumbago.
- NINO : Dați-ne la secția lopată. E ceva mai lejeră.
- DORU : De acord.
- DIDI : Mulțumim. O să vă fim recunoscători. (*Confidențial.*) Ce preferați ? Ceva mai sec, mai demi sau...
- DORU : Deocamdată, n-am vole alcool. Dar niște cafea primesc cu plăcere.
- DIDI : S-a făcut (*Cei trei se îndreaptă spre riu.*) Să trăiți !
- DORU : Succes ! Dar primarul unde e ?
- TASE (se întoarce) : Am uitat să vă spun. Cu noi, la bufet, mai era și Gigi, o haimana, un parazit, are treizeci de ani și trăiește din pensia maică-si. El zice că nu muncește pentru că învață limbi străine, vrea să intre chelner la București, la „Intercontinental”, dar pînă acum nu știe decît „ies” și „sior”. Cînd a apărut primarul și-a auzit despre ce-i vorba. Individul s-a strecurat pe sub masă și-a zbughit-o. Primarul i-a strigat : „Nu fugi, Gigi, că te găsesc și-n gaură de reptilă”. Și s-a dus după el. Îl găsește precis, am avut noi grijă să-l informăm unde are ascunzătoarea clandestină. La revedere. (*Iese, strigînd către ceilalți.*) La fapte, la fapte, condițiile sint coapte !
- DORU : Bravo ! (*Apare Directoarea școlii, circa treizeci de ani, elegantă, înțepată, orgolioasă.*)
- DIRECTOAREA : Bună ziua. Sint directoarea școlii.
- DORU (*curtenilor*) : Sărut miinile, stimată și frumoasă doamnă ! Sint onorat să vă cunosc. Vă rog să luați loc.
- DIRECTOAREA (*tușată de primirea curtenitoare care i se face ; se aștepta la altceva*) : Mulțumesc.
- DORU : Și dumneavoastră ?
- DIRECTOAREA : Poftim ?
- DORU : Și dumneavoastră ați venit să vă plîngeți împotriva primarului ?
- DIRECTOAREA : Da, și eu. Dar cine s-a mai plîns ?
- DORU : Niște haimanale, n-are importanță.
- DIRECTOAREA : De fapt, eu nu vreau să mă plîng dumneavoastră, pentru că nu aveți, din cite am aflat, nici o calitate oficială.
- DORU : E adevărat, sint venit pe cale strict particulară. Nu fac altceva decît să dau o mină de ajutor la o treabă care privește exclusiv interesul satului dumneavoastră.
- DIRECTOAREA : Satul nu e al meu, eu sint venită aici doar de un an și nu am de gînd să rămîn decît cel mult încă unul. Pînă îmi găsesc catedră în oraș. Despre altceva vroiam să vă vorbesc. Aici, în acest sat, există o mentalitate nefericită, care aparține, de fapt, primarului : la toate acțiunile obștești, baza sint elevii. Totul se face cu ei, prin ei, cu cadrele didactice în frunte. S-a întimplat să mi se ceară să duc elevii pînă și la un meci de fotbal, ca să facă galerie echipei comunale, mi s-a impus să fac repetiții cu lozincile pe care să le strigăm.
- DORU : Asta-l culmea !
- DIRECTOAREA : Da, e culmea, dar e adevărat.
- DORU : Acum însă e vorba de o treabă serioasă, de o lucrare ce va rămîne,

- per, în istoria satului ca un adevărat monument. Când vor fi mari, elevii dumneavoastră vor spune, cu mândrie, copiilor lor „Uite, aici am lucrat și eu când eram ca voi, am...”
- DIRECTOAREA** (*dură*): Domnu' inginer, n-are rost să faceți propagandă puerilă cu mine, chestiile astea le știu mai bine ca dumneavoastră. Dacă vreți fraze de acest gen vă debitez câte doriți, până deseară. Eu am venit să vă spun că avem cu elevii un plan ferm de stringere a plantelor medicinale, plan pe care trebuie să-l raportați îndeplinit la Inspectoratul județean în cel mult zece zile, dacă nu, risc să fiu sancționată. Pe mine asta mă interesează, nu lucrarea dumitale.
- DORU** Îmi pare rău. De ce nu i-ați spus asta primarului?
- DIRECTOAREA**: Păi nu i-am spus?
- DORU**: Și?
- DIRECTOAREA** Ca de obicei, a fost obraznic și grosolan. Dînd de înțeles că vreau să fac carieră cu codița șoricelului și ochiul bouului. Bineînțeles că l-am pus la punct de i-au mers fulgii.
- DORU** Bine i-ați făcut. (*Pauză. Cei doi se privesc în tăcere.*) Îmi îngăduiți să vă spun că arătați excelent? Aveți un profil de actriță profilată pe teatru antic.
- DIRECTOAREA** (*măgulită*): O, nu-mi aduceți aminte de teatru. N-am mai văzut un spectacol din primăvară. Mi-e dor și de operă. Am auzit că s-a pus „Boema”, opera mea preferată. Vreau să mă duc neapărat într-o duminică.
- DORU**: Dacă pot, aș veni și eu. Mă luați?
- DIRECTOAREA**: Bineînțeles.
- DORU**: Sper să nu se supere soțul... Să-și inchipule cine știe ce.
- DIRECTOAREA**: Soțul e la reciclare.
- DORU**: Mi-ar face plăcere să ne mai vedem, să mai discutăm.
- DIRECTOAREA** Și mie. Serile sînt atît de pustii și de plicticoase aici. Vă invit deseară la o cafea și un Vivaldi.
- DORU**: Vă mulțumesc.
- DIRECTOAREA**: Unde ați dispărut câteva zile?
- DORU**: După materiale, după un motor.
- DIRECTOAREA** Și le-ați procurat?
- DORU**: Da.
- DIRECTOAREA**: Cu bani?
- DORU**: Mai mult cu relații.
- DIRECTOAREA**: Fără relații, în ziua de azi, ești ca un invalid.
- DORU**: Nici chiar așa...
- DIRECTOAREA**: Pot să vă întrebușt ceva?
- DORU**: Da.
- DIRECTOAREA**: Nu vă supărați?
- DORU**: Nu.
- DIRECTOAREA**: Din câte știu, ați venit aici în concediu medical. Adică să vă odihniți.
- DORU**: Sînteți informată exact.
- DIRECTOAREA**: Din moment ce sînteți la odihnă, ce v-a venit să vă ocupați de aiureala asta cu microhidrocentrala? Vă trebuie balamuc, dureri de cap?
- DORU**: Ca să fiu sincer, nici eu nu știu de ce. Cred că din viciu. Probabil sînt un maniac.
- DIRECTOAREA**: Nu vă înțeleg, în loc să vă odihniți, să vă plimbați, să vă distrați... Sînteți nevoia să faceți bine unor oameni care nu merită?
- DORU**: La cine vă referiți?
- DIRECTOAREA**: La țărani ăștia. Sau vreți să-l ridicăți în grad pe primar?
- DORU**: Nu. N-am nici un interes.
- DIRECTOAREA**: Sînteți cumva rude?
- DORU**: Acum l-am văzut pentru prima oară. M-am oprit în satul ăsta din întimplare. Am pus degetul pe hartă.
- DIRECTOAREA**: Și de ce stați la el? N-ați găsit altă gazdă? Sau vă interesează fiica lui, o ființă la fel de obraznică și înfigăreată ca și taică-su'?
- DORU**: Am impresia că nu sînteți în relații prea bune cu primarul...
- DIRECTOAREA**: Da, pentru că m-a luat tare de la început, încercînd să mă intimideze. Pe urmă, văzînd că nu-i merge, mi-a făcut curte. Bineînțeles, în stilul lui grosier. L-am repezit de i-au mers fulgii. De-atunci, cînd mă vede, i se urcă singele la cap. În sfîrșit, nu vreau să vă plictisesc cu micile mele neazuri.
- DORU**: Stimată doamnă, am o rugă-minte intimă: Îmi dați și mie o mîna de ajutor cu elevii? La muncile ușoare. Adică la nivelat canalul de aducțiune. Vă rog din suflet.
- DIRECTOAREA** (*îl privește lung și semnificativ în ochi*): O fac numai pentru dumneata personal. Te rog să reții. (*Se ridică.*)
- DORU** (*îi sărută mina*): Îndatorat pentru totdeauna.
- DIRECTOAREA**: Într-o oră sîntem aici. La revedere.
- DORU**: La revedere. (*Directoarea pleacă. Apare Gheorghe, primarul, care stă-tuse ascuns.*)
- GHEORGHE**: Ce părere ai de scorpia asta?
- DORU**: Ne-ai ascultat?
- GHEORGHE**: Cîteva minute. Ai văzut cît venin aruncă împotriva mea?
- DORU** (*ca să-l tacheteze*): E adevărat că i-ai făcut curte?
- GHEORGHE**: Ar fi vrut ea!
- DORU**: Cum stăm?

GHEORGHE Ți-am găsit un om formidabil care să te ajute la motoare.

DORU : Cine ?

GHEORGHE Un pensionar. Figură mare, se pricepe să repare orice, de la mașina de tuns la locomotiva Diesel. Când i-am spus, stăteau degetele. Trebuie să pice.

DORU * Perfect.

GHEORGHE : Are un singur defect : nevasta nu-l lasă să plece singur de-acasă de frica băuturii. Așa că baba o să stea tot timpul pe capul vostru.

DORU Nu-i nimic. O punem să ne cinte.

GHEORGHE Mă duc în sus. Vii și tu
DORU Du-te ! Trebuie să apară și copiii. Eu îmi pregătesc documentația pentru miine, la județ. Mergem împreună, da ?

GHEORGHE Îmi pare rău, dar te duci singur.

DORU : Nu vrei să vii ?

GHEORGHE Nu. Eu nu pot să susțin o idee care nu-mi aparține.

DORU (*surprins*) : Mă rog. Deși...

GHEORGHE Poftim ?

DORU În ce calitate mă duc eu acolo să cer aprobare ?

GHEORGHE : În aceeași calitate în care ai procurat materialele.

DORU Perfect. O să încerc să mă descurc. Cum îl cheamă pe șeful sistematizărilor ?

GHEORGHE Nu știu. Știu că, decît să dea o aprobare, mai degrabă își scoate-o măsea. (*Pleacă.*)

(*Doru se apleacă deasupra hîrtilor. După un timp, apare Dora.*)

DORA Tovarășe comandant...

DORU (*precizează*) Comandant-șef.

DORA Tovarășe comandant-șef, vă raportez că am făcut rost de șase femei, care vor lucra la canalul de aducțiune.

DORU Bravo. Ești o comoară.

DORA Știam.

DORU De unde ?

DORA : Așa îmi zice și mama. Cică „Tu ori ești o comoară, ori o belea !“

DORU Du-te pe teren și fă o primă inspecție. Vii într-o oră și-mi raportezi.

DORA Am înțeles. Să trăiți !

DORU (*îngîndurat, privind-o absent*)
Și, în general... (*Pauză.*)

DORA Ce doreați să spuneți ?

DORU : Nimic... Vroiam să spun că așa... în general... Scuză-mă, dar comandantii sînt, uneori, cam distrați, uită ce au de spus. A, mi-am adus aminte. Vroiam să spun că tu ar trebui să cam stai pe-acasă și să te ții de carte, dacă vrei să dai examen.

DORA M-am probleme. Intru pe locul unu, doi, trei sau patru.

DORU Cînd am timp, te verific. Îmi dai voie ?

DORA Cînd doriți.

DORU Bine. Du-te.

(*Dora pleacă. Apare Sofronie, mecanicul pensionar, figură pitorească.*)

SOFRONIE Să trăiți ! Sînt Sofronie. Unde-s motoarele ?

DORU : Înăuntru.

SOFRONIE : Mă duc să le demontez.

DORU : Ai scule, nea Sofronie ?

SOFRONIE : Scule ?! Eu, cu o șurubelniță îți demontez și-un vapor. Dar cu o condiție : să nu stea nevastă-mea pe capul meu. Acuma știți unde e ? Acolo, ascunsă după copaci. Mă urmărește de cincizeci de ani. Acum i-am zis : dacă te apropii la o distanță mai mică de o sută de metri trag cu șuruburi în tine.

DORU (*încîntat de șarmul bătrînelului*) :
Și nimeriști ?

SOFRONIE : Vai de mine ! Am o precizie perfectă. Mă duc să încep.

DORU : Mulțumesc, nea Sofronie. După ce le desfăcăm începem să le facem. Atunci intru și eu în acțiune.

SOFRONIE : Fiți fără grijă, motorul o să iasă.

DORU : Să dea Dumnezeu.

SOFRONIE Sinteți credincios ?

DORU Nu. Dar vorba unui mare ateu : Dumnezeu nu există în mod sigur, dar, dacă există, am sfeclit-o. (*Sofronie ride de se prăpădește. Apoi pleacă. Doru se pregătește și el de plecare. Apare Dora.*)

DORA Pleci ?

DORU Da.

DORA Mereu pleci.

DORU : Mă duc după treburi.

DORA (*melancolică*) : De cîte ori pleci începe să bată vîntul.

DORU Da ?! N-am observat.

DORA Eu da. Și se face mai rece.

DORU : Atunci o să vin repede. Poate chiar în noaptea asta.

DORA : Am să te aștept. Am să țin lumina aprinsă.

DORU : Care lumină ?

DORA A lunii.

DORU (*absorbit*) : Nu. A lunii e prea mult. Ține aprinsă doar o stea. Una din dreptul ferestrei tale. Atunci am să știu că te-ai gîndit la mine. (*Pauză. El îndrăznește să o mîngîie pe pînă.*) De fapt, nu te gîndi la mine. Gîndește-te la ale tale.

DORA : Păi ce am eu al meu ? Măi nimic. (*Pauză.*) La ce te gîndești ?

DORU (*ambiguu*) : E o chestie foarte ciudată problema asta a atracției.

DORA Atracția cui ?

DORU : Atracția astrelor, a obiectelor, a ființelor. Atracția în general... Nimeni

nu s-a încumetat să ne-o explice. (O sărută pe păr.)
 DORA Te simți cumva atras de mine ?
 DORU Da. Și nu-mi explic de ce. Uite, acum, de plidă, vreau să plec și nu pot.
 DORA Ce ciudat !
 DORU Nimeni nu a putut explica acest fenomen din punct de vedere științific.
 DORA : Nimeni ?
 DORU : Nici chiar savanții. Nici filozofii. Nici înțelepții.
 DORA Nici înțelepții ?!
 DORU Nici.
 DORA S-ar putea să fie vorba de legea atracției universale ?
 DORU : S-ar putea. Adică tot ce există în Univers să se simtă atras de ceva care-i este cel mai aproape în clipa respectivă. O înfinită solidaritate a materiei. Înțelegi ?
 DORA Formidabil !
 DORU : De la atom pînă la coloșii galactici, totul e căutarea de sine și de seamă, o veșnică sete de apropiere, de comuniune. Înțelegi ?
 DORA : Nu. Adică da.
 DORU : Atunci am plecat. Să nu pierd trenul. Ai grijă de treburile... de oameni... Mobilizează-i ! Entuziasmează-i ! Insuflește-i ! (Dispare.)
 DORA (singură) : Să-i Insuflețesc...

NINO (gîfînd) : N-avem cozi la lopeți ! (Apar și „colegii“ săi Tase și Didi.)
 La tirnăcoape, la cazmale...
 TASE : N-avem unelte. Cu ce să lucrăm ?
 DIDI Ne pare rău, bunăvoință am avut... Dar fără cozi... (Dă să plece. Ceilalți, la fel.)
 DORA (disperată) : Stați ! Nu plecați ! (Rupe câteva crengi din pomi.) Uitați, aveți cozi cîte vreți ! Pofțiți !
 NINO (cître ceilalți, dezamăgit) : Într-adevăr, există...
 DORA (cître cei trei și către ceilalți) : Fraților, nu vă lăsați ! (Face eforturi teribile ca să improvizeze câteva lozinci.) Pe șantier activați ! Cărați pietre și pămînt... Cu plăcere și avînt. Căci... (Singură.) Căci, ce ? (Urlînd.) Căci, aici, la noi, pe vale... construim microhidrocentrale... (Singură.) Dar, de fapt, de ce am zis la plural ? Noi facem una singură, de ce să exagerez ? Atunci cum ar veni ? Căci, aici la noi, pe vală... construim o micro... (Din ce în ce mai precipitată.) Fraților, nu vă lăsați ! Canalul să-l săpați ! Digul să-l ridicați ! Pietrele să le cărați ! (În criză de inspirație.) Tra, la, la, la, la ! (Cei trei o privesc nedumeriți și speriați, după care pleacă înapoi, la lucru. Dora răsuflează ușurată.) Gata, i-am insuflețit !

Tabloul 5

„A mai trecut un an din viața mea !”

În biroul unui șef local, Zare, bărbat în vîrstă de circa 60 de ani, cu o figură blîndă și cumsecade, binevoitor și surizător, sfîtos, pus pe confesiuni. Pe o măsuță, Doru are niște hîrtii desfășurate, niște planuri pe marginea cărora cei doi au discutat pînă acum.

ZARE : Mulțumesc, dragul meu. M-am edificat. (Sună telefonul.) Alo ! Da, scumpa mea, vin la masă la ora obișnuită, sigur că da. Am la mine un tînăr inginer foarte simpatic, cum termin cu el am plecat. Nu, n-am uitat, în drum iau aspirine. Pa. (Închide.) Soția mea pune aspirine la murături — ultima cucerire a științei. Da, dragul meu, m-ai convins, e bine, foarte bine, n-am nici o grijă că va ieși un lucru minunat, poate chiar o bijuterie.
 DORU (emoționat de solitudinea cu care e primit) : O bijuterie n-o să iasă, din păcate, pentru că n-am cu ce, n-am oameni ca s-o finisez, s-o bibilesc. N-am nici materiale, n-am nici timp. Sînt legat, din păcate, de o anumită dată precisă, v-am spus că eu sînt aici în concediu, pe douăzeci și opt trebuie să flu la București la treabă. Șeful meu e o figură rar înțilnită, poți să-i furi leafa din buzu-

nar, te iartă, dar să nu întirzii cinci minute dimineața că urlă ca din gură de șarpe, în materie de disciplină e neamț. Sigur, dacă aș fi avut la dispoziție trei, patru, cinci luni de zile, plus oameni de meserie, o făceam cu toate dichisurile, ca la carte.

ZARE : Dragul meu, contează să meargă, adică să dea lumină.

DORU : O să dea. Din moment ce există sursa, adică apa, n-are cum să nu dea.

ZARE : Da, n-are cum să nu dea. Din moment ce există sursa...

DORU Acum, vorbind între noi, profesioniștii, eu am comis o necuviință venind la dumneavoastră pentru avizare tehnică cu zdrențele astea de hîrtii. Sper însă că dumneavoastră o să mă înțelegeți aici n-am avut condiții să fac niște schițe ca lumea, n-am avut nici măcar hîrtie de calc nici tuș, n-am avut nimic, astea sînt,

de fapt, niște schițe de schițe, nu schițe propriu-zise.

ZARE: Am înțeles, sînt niște bruioane, niște improvizații, dar dumitale, ca specialist, nu-ți trebuie, de fapt, nici o schiță, o lucrare ca asta o faci cu ochii închiși.

DORU: Totuși, să știți că o oarecare bătaie de cap este. Nu în ceea ce privește concepția, ci din punct de vedere practic: materiale, forță umană, aprobări... Să știți că nu mi-a fost ușor să fac rost de aprobări pentru materialele de construcție, pentru partea tehnică... Oamenii sînt prudenți cu mine și-i înțeleg, vine un necunoscut, netam-nesam: hai să vă fac o microhidrocentrală. Păi, stai, tată, să vedem, să...

ZARE: Firește, firește. Oamenii sînt prudenți.

DORU: Și, pe urmă, nu toți sînt ca dumneavoastră, adică de meserie, care să înțeleagă imediat despre ce-i vorba. Sau, pur și simplu, oameni cumsecade, de bună-credință, dispuși să te ajute dezinteresat. Vă rog să mă credeți, dar la un moment dat am fost obligat să recurg la procedee care îmi displac profund, la șan... (*Ar fi vrut să zică „șantaaj”, dar se răzgîndește.*) Dar n-am avut încotro. În sfîrșit, ce șansă că v-am întîlnit pe dumneavoastră, care sînteți o minte deschisă și un om care m-ați înțeles din prima clipă!

ZARE: Cum să nu te înțeleg, dragul meu, cînd eu însumi, la vîrsta dumitale, eram la fel! O, Doamne, îmi aduc aminte că acum vreo treizeci și ceva de ani, îmi colcăia capul de idei, nici nu mai știam de care să mă apuc. Aveam, de pildă, ideea unui selector de zgomote la motoarele de mare capacitate, o asemenea invenție ar fi avut — și mai are încă! — importanța ei deosebită. Să înlăturî zgomotul unui motor de locomotivă, de vapor și, mai ales, de avion, mai ales azi, cînd se pune cu atîta necesitate problema stăvilirii poluării sonore, era și este o mare chestie. Dar tocmai cînd mă lansasem în treabă, cu toată documentarea pusă la punct, mi se îmbolnăvește și moare mama, alergături, zbcium, durere, n-am mai fost om un an de zile, între timp m-am mutat, am pierdut fișele, nu mai aveam chef de nimic ețetera. De asta te felicit pentru felul dumitale de a fi dintr-o bucată: ți-a venit ideea, te apuci de treabă imediat, nu amîni deloc, mai tîrziu poate nu mai ai chef, poate ai altceva de făcut ețetera. Ca și căsătoria ai cunoscut o femeie care-ți

place, gata, o iei de nevastă pe loc, altfel te răzgîndești sau ți-o ia altul. DORU: Îmi place cum gîndiți. Vă mulțumesc că mi-ați dat curaj.

ZARE: Păi să știi că gestul dumitale e unul de curaj.

DORU (*modest*): O mică aventură. Un hobby.

ZARE: Ei, da, dar există o mare diferență între un hobby care constă în colecționarea cutiilor de chibrituri și unul ca al dumitale, care aduce folos omului ețetera. (*Sună telefonul.*) Alo! Da, draga mea. Am înțeles: iau și drojdie de bere. Mai am puțin. Pa! (*Inchide.*) Spuneai mai înainte că ceea ce faci dumneata e, de fapt, și o aventură. Dar te întreb, dragul meu: cîți oameni mai sînt în stare în ziua de azi de aventuri? Mă refer, desigur, la aventuri dezinteresate, aventuri în sine, aventuri pure și întotdeauna sincere. Am citit recent despre fapta extraordinară a unei femei care a traversat singură Atlanticul cu o mică ambarcațiune. Ce curaj, ce gest superb, îmi ziceam. Ei bine, ea l-a făcut pentru a cîștiga un premiu de nu știu cîte mii de dolari și ca să-și facă popularitate. Dacă vrei o aventură, fă-o doar pentru tine, nu pentru glorie, fă-o fără să te știe nimeni, doar pentru propria ta satisfacție. Am să-ți fac o mărturisire strict intimă, soția mea nu știe nimic. Peste opt luni și șapte zile voi ieși la pensie. Știi ce am de gînd să fac? Să fug de-acasă. Unde? — mă vei întreba. Nu știu exact. Într-o aventură, o aventură lipsită de un scop anume.

DORU: Totuși, un scop trebuie să aibă, volens-nolens.

ZARE: Firește, va avea, totuși, un mobil. Adică voi merge unde voi vedea cu ochii și cu orice mijloace: pe jos, cu bicicleta, cu trenul, cu schiurile, cu vaporul. Seara, am să mă opresc unde am să pot și, înainte de a adormi, istovit, îmi voi nota într-un caiet tot ce-am văzut, cu cine am vorbit și ce-am vorbit. Și așa o să merg zi de zi, an de an, pînă voi îmbătrîni și n-am să mai pot și atunci o să mă întorc acasă, am să recitesc tot ce-am scris în caietul meu ca să-mi dau seama ce este lumea și ce este omul. După care voi muri liniștit.

DORU: Și, totuși, de ce vrei să faci asta?

ZARE: Ți-am spus: fără un scop anume. Doar pentru limpezirea mea intimă. Pentru împăcarea sufletului meu. Nu vreau să plec din această existență fără concluzia mea personală. Am cunoscut și pînă acum oameni, dar puțini, n-am avut posibilitatea să că-

lătoresc. Acum, înșă, vreau să cunosc lumea. Nu oamenii, lumea. Ce este lumea? Lumea nu înseamnă oameni adunați la un loc, ci totalitatea acțiunilor și gândirii lor, a resorturilor intime, ale gesturilor și simțirii, ale... cum să zic... Ețetera. (Pauză.) Asta vreau să fac peste opt luni și șapte zile, dragul meu.

DORU Asta, într-adevăr, e o aventură. O aventură grozavă. Trebuie să fiți un om cu totul deosebit ca să puteți face așa ceva. Trebuie să fiți un om foarte curajos, un om cu totul ales.

ZARE Încă nu sînt. Dar voi fi. Sau, cine știe, poate nu voi fi. Poate nu voi avea curajul s-o fac. Gîndește-te că va trebui să plec fără de știrea soției, care nu va fi de acord cu asta nici în ruptul capului, ea nu s-a despărțit de mine nici o singură zi în treizeci și nouă de ani de căsnicie. Marele meu act de curaj nu va fi aventura în sine, plecarea în necunoscut pentru mulți ani, ci gestul acela pe care-l voi săvîrși în zorii unei zile, cînd voi ieși tiptil din casă și voi dispărea fără să-l spun nici un cuvînt. Și, asta, cui? Unui om alături de care am trăit o viață. Ei, ce zici? Te-ai simți în stare de așa ceva?

DORU: Nu știu pe moment, dar, în general, sînt dispus să fac orice, cu condiția să fie ceva interesant și frumos, ceva care să-mi dea un sentiment pe care nu l-am mai cunoscut. Cred că... (Sună telefonul.)

ZARE: Alo! Da, draga mea. Da, poți să pui supă la încălzit. Plec în următoarele două minute. Da, am să iau și o piine. Pa! (Închide. Se ridică, pregătindu-se de plecare.) Mi-a părut foarte bine de cunoștință, dragul meu. Ești un băiat de ispravă. (Se îndreaptă spre ușă.)

(Doru îl privește nedumerit, apoi îi întinde o hîrtie.)

DORU Îmi puneți și mie un aviz pe...

ZARE Un ce?

DORU: Un aviz. Primarul e un tip cumsecade, dar speriat de formalități. Vrea neapărat o aprobare scrisă. De principiu, sigur...

ZARE Dragul meu, dumneata m-ai înțeles greșit. Eu sînt de acord cu ideea dumitale, în principiu, mai ales cu gestul dumitale sincer și generos, cu spiritul dumitale inventiv, activ, nonșalant... cum să-ți spun, m-ai impresionat pur și simplu... Ețetera. Dar aprobarea cum să ți-o dau? Pe ce bază? Îți trebuie o documentație, o argumentație, nu? Chiar dumneata spunea că astea sînt niște crochiuri, niște mizgăleli făcute în grabă...

DORU Mă să gîndeam la ceva provizoriu, că să avem pentru început o acoperire... o formalitate...

ZARE: Vai de mine! Dar, dragul meu, eu sînt inginer, sînt director, nu-i așa, lucrez în această meserie de aproape patruzeci de ani, aici, în județ, sînt o personalitate respectată. Crezi că eu dau aprobări așa, la botul calului? Ce-ar zice superiorii mei? „Asta a innebunit chiar acum, cu opt luni și șapte zile înainte de pensie, s-a luat după un tinăr aventurier“.

DORU: Dar am înțeles că și dumnea-voastră iubiți aventura și ați visat la ea în forma sa cea mai pură.

ZARE Da, sigur că da, am visat și visez. Dar una e visul și alta e realitatea... Visul e tentant, tulburător, fascinant... Realitatea — implacabilă, concretă, a dracului de concretă, înțelegi? Ețetera...

DORU (dărimal) Deci...

ZARE: Dumneata *vii, propui, faci și pleci. Noi rămînem aici. Aici! Ețetera. (Sună telefonul.) Iar și-a adus aminte de ceva. Răspunde dumneata și spune-i c-am plecat. (Iese grăbit.)

DORU (la telefon): Alo! Da. A plecat, doamnă. Chiar acum citeva clipe. Cine sînt? Da, tinărul inginer de care v-a vorbit soțul mai înainte... Simpat, da. Ce să fac? Da, sigur. Deci, o sticlă de oțet și hîrtie igienică. Cîtă hîrtie igienică? Un sul, două? Trei! Perfect. Îi transmit imediat. Sărut mîinile. (Închide telefonul și deschide fereastra.) Alo! A zis să luați oțet. Și hîrtie igienică. Și grăbiți-vă, că se răcește ciorbica... tocănița... Ețetera... (În timp ce închide fereastra, trist și sctrbît.) Aventurierule!

Tabloul 6

„Veni, vidi, vici”

Același decor ca în tabloul 4; adică sediul „Comandamentului”. Doru, mîrdar pe mîini și pe haine de ulei, iese din moară împreună cu Sofronie și Milițianul.

MILIȚIANUL: V-am spus eu c-o să meargă? Merge!

SOFRONIE: Domnule inginer, sînt nevoit

să v-o declar, deoarece mă obligă conștiința: aveți geniu tehnic.

DORU: Pe dracu'!

SOFRONIE : Nu glumesc. Cum de-ați mitocosit dumneavoastră piesele astea ca să iasă un motor care să meargă, pentru mine e o minune.

DORU : Asta e un fleac pe lingă ce încurcături am avut acum un an cu o hidrocentrală de pe Olt. Ba mergea, ba nu mergea. M-am dat cu capul de pereți zece nopți și zece zile. Și cînd colo, era un fleac.

SOFRONIE : Acum, că am terminat treaba, pot să mă duc și eu să beau o țuică mare ?

DORU : Poți, nea Sofronie. Îți mulțumesc pentru tot ajutorul.

SOFRONIE : În caz că am scandal cu nevastă-mea...

DORU : O trimiți la mine. Îi spui că eu ți-am dat aprobare să te îmbeți.

SOFRONIE : Dați-mi-o în scris.

DORU : Ce ?

SOFRONIE : Aprobarea. Ce e-n mină nu-i minciună.

DORU (*îi scrie ceva pe o hîrtie*) : Poftim.

SOFRONIE : Mulțumesc. Hai, plutoniere !
(*Cei doi pleacă. Doru vrea să intre în moară, dar apare, grăbit, Gheorghe.*)

GHEORGHE (*panicat*) : Vezi că a venit unul de la procuratura județeană. Discută cu el !

DORU : Ce să discut ?

GHEORGHE : Nu știi. Dacă întrebă de mine, îi spui că nu știi nimic.

(*Dispare. Peste câteva clipe apare un tip durduliu, cu mapă, care inspectează lucrarea cu o figură încruntată.*)

PROCURORUL : Bună ziua.

DORU : Bună ziua. Căutați pe cineva ?

PROCURORUL : Da. Pe dumneavoastră. Sint de la procuratura județeană.

DORU : Cum vă numiți ?

PROCURORUL : N-are importanță.

DORU : Tovarășe Nareimportantă, luați loc.

PROCURORUL (*se așază și scoate un dosar din mapă*) : Am primit o sesizare în legătură cu această lucrare.

DORU : Așa...

PROCURORUL (*ironic*) : Îmi dați voie să continui ?

DORU : Vă rog. Sînteți invitatul meu.

PROCURORUL : Aș vrea să știu cu a cui aprobare ați executat-o.

DORU : Sînteți curios ?

PROCURORUL : Extrem.

DORU : Am deus la forurile județene documentația pentru aprobare. Chiar din prima zi a lucrărilor.

PROCURORUL : Și ?

DORU : Încă n-am primit răspunsul.

PROCURORUL : Și ?

DORU : Și ? ! Între timp, noi am terminat lucrarea. Adică apa curge, roata se învîrtește și dă lumină. Uitați !

DORU : Și — asta e. Acum așteptăm aprobarea.

PROCURORUL : Am impresia că trebuia invers..

DORU : În principiu, da. Întii aprobarea și pe urmă lucrarea. Dar nu întotdeauna principiile se brodesc cu faptele. Chiar și dumneavoastră, acum, dacă ați vrea să dărîmați lucrarea — și bănuiesc că asta vă trece prin cap — aveți nevoie de o aprobare. Adică nu puteți dărîma fără aprobare o lucrare făcută fără aprobare. Aici e chestia nostimă, și pe asta am contactat eu, înțelegeți ?

PROCURORUL : Cit a costat lucrarea ?

DORU : Un rahat. Cîteva mii de lei. Totul s-a făcut prin bunăvoință individuală și obștească.

PROCURORUL : Totuși, cit a costat exact ?

DORU : Exact, exact nu știu, dar nu cred să fi trecut de vreo zece mii. Un fleac. Menționez că transportul l-am plătit din banii mei personali și că mai am în buzunar o singură sută, care nu-mi ajunge să-mi iau bilet de accelerat pînă la București, ceea ce înseamnă că ori merg pe blat, corupînd conductorul, ori cu personalul, ceea ce n-aș dori nici dușmanilor mei personali, inclusiv dumitale, și că — notează și asta — n-am cu ce-mi plăti gazda și va trebui să-i trimit costul șederni din leafa viitoare.

PROCURORUL : S-ar putea să aveți mai mult de plătit.

DORU : Plătesc, nu contează. Am leafă, am de unde.

PROCURORUL : Cit v-au costat utilajele ?

DORU : Nimic. Le-am luat de la fiare vechi. N-am plătit decît cimentul și chereșteaua. Iar dacă e să-mi imputați, îmi imputați numai cimentul, chereșteaua poate fi recuperată. Altfel, vă reclam. Că știu și eu să reclam.

PROCURORUL : Unde lucrați dumneavoastră ?

DORU : La București, la un institut de proiectări.

PROCURORUL : Puteți să-mi spuneți numele și adresa exactă a institutului ?

DORU : Nu. E secret de stat.

PROCURORUL : Buletinul de identitate puteți să mi-l dați ?

DORU : Nu.

PROCURORUL : E tot secret de stat ?

DORU : Nu. Dar nu-l am la mine.

PROCURORUL : Nu-l nimic. O să ne mai vedem.

DORU : S-ar putea. Deși nu mi-ar face nici o plăcere.

PROCURORUL : Bună ziua.

DORU : Bună ziua. (*Procurorul pleacă. Apare Gheorghe, care stătuse ascuns după un copac. După el apare și Ive-*

- nița.) De ce te și-e frică, dom'le ?
- GHEORGHE : Cum, de ce ?
- DORU : De ce ?
- GHEORGHE : De ancheta asta ! Crezi că-mi pică bine o chestie ca asta înaintea alegerilor ?
- DORU : Adică, ce se întâmplă ?
- GHEORGHE : Cum, ce se întâmplă ? Nu mă mai alege !
- DORU : Ce ?
- GHEORGHE : Primar.
- DORU : Foarte bine. Mai lasă locul și altuia. Ce, te-ai născut primar ?
- IVENIȚA (*fn culmea indignării*) : Auzi ? !
- DORU : Sinteți foarte interesați, voi,ăștia, de pe-aici. Puneți mîna pe o funcție, cit de mică, și n-o mai lăsați. Ehe !
- IVENIȚA Auzi ?
- DORU : Aud.
- IVENIȚA (*vrea să-i zică ceva urit, dar, între timp, au apărut Tase, Nino și Didi, curioși să asiste la scandal*) : Cine m-a pus pe mine să te primesc în casă ?
- DORU : Dracu' !
- GHEORGHE : Dracu' să te ia pe tine !
- IVENIȚA : Și să te ducă unde și-a-nțăr-cat copiii ! (*Către Gheorghe.*) Ți-am spus eu de-atunci că e nebun la cap !
- DORU : Și eu v-am avertizat că sînt bolnav. Am și certificat și rețete.
- TASE : Și noi avem.
- DIDI : Cu toate astea, am muncit...
- NINO : Forțați.
- GHEORGHE (*alarmat*) : De cine ?
- DORU (*precizează*) : De împrejurări.
- TASE : Exact. Nu de oameni, de împrejurări.
- NINO : Oricum, noi sîntem mîndri de această realizare. (*Către Doru.*) Se citește pe chipurile noastre mîndria ?
- DIDI : Se citește.
- NINO : Tu de unde știi, că ești analfabet ? !
- DORU : Eu, personal, aș vrea să vă felicitez într-un cadru festiv. Neavînd cadrul festiv, vă felicitez în acest cadru particular. Ați fost minunați. Nu numai că ați muncit permanent, dar ați și creat o atmosferă propice : veselie, umor, bună-dispoziție... Știți cit valorează la un loc de muncă niște elemente umane producătoare de bună-dispoziție ? Aur !
- TASE (*emoționat*) : Vă mulțumesc din suflet. În numele meu și al acestor colegi de breaslă și viclu.
- DORU : Dar știți ce vreau să vă mai spun ? Că eu nu mă feresc și nu mă jenez, ce-am în gușă și-n căpușă...
- Acest primar, aici de față, v-a vorbit îngrozitor de urit, de... jignitor, de... murdar, v-a făcut paraziți sociali, haimanale etici.
- NINO : Primarul ? !
- DORU : Da. În locul vostru, eu nu i-aș mai da nici un vot. Pe cuvînt.
- TASE : Păi ce, rîndul trecut l-am votat ?
- DORU : Nu ? !
- DIDI : Și tot a ieșit.
- DORU : Atunci, dacă tot iese, votați-l. Aoleu ! Cit e ceasul ?
- NINO (*se uită la ceasul de mîndă, dar acesta s-a oprit ; îl scutură — nimic ! Apoi se uită la soare*) : Trei și șapte minute.
- DORU : Vai de mine ! La patru fix am tren. Mîine dimineață trebuie să fiu la serviciu. S-a dus concediul meu ! Vă salut și mi-a părut bine de cunoștință.
- (*Le stringe mîinile lui Didi, Tase și Nino. Gheorghe și Ivenița îl ignoră. Doru le face cu ochiul celor trei și se se îndepărtează, fluierînd. Cîteva clipe de tăcere. Apoi apare, val-virtej, Dora.*)
- DORA : Unde-i ?
- IVENIȚA (*după o pauză*) : Cine ?
- DORA : El !
- GHEORGHE : S-a dus.
- DORA : Unde ?
- IVENIȚA : La dracu' să-l pieptene.
- DORA (*incurcată*) : Adineaori a venit cineva la noi acasă.
- GHEORGHE : Cine ?
- DORA : Cineva de la județ... Cred că era primul secretar. M-a întrebato de tine și de el. I-am spus că sinteți aici, dar l-am îndreptat pe alt drum, ca să ajung eu înainte, pe scurtătură, să vă avertizez...
- IVENIȚA (*către Gheorghe*) : Prostule, acu' te-ai nenorocit ! N-ai vrut să mă ascuți pe mine, l-ai ascultat pe el. Unde-i aprobarea scrisă ? Unde-i ? (*Gheorghe tace.*) Hai să mergem. Măcar să nu te vadă cu moaca asta de lovit cu leuca. (*Gheorghe nu se mișcă.*)
- NINO (*către cei doi colegi*) : În caz că... vom da noi raportul, nu-i așa ? „To-varășe prim ! Subsemnații, aici prezenți... Vă raportăm că...”
- DORA : Vine !
- NINO (*solemn*) : Atențiune ! Alinierea !
- (*Didi și Tase se aliniază alături de el, cu mîinile la chipiu și cu lopețile ridicato, ca niște arme, pe umeri. Gheorghe se ascunde după un copac. Dora rîde de se prăpădește, cu fața în palme.*)

Epilog

Gara de Nord. A sosit un tren. Călătorii părăsesc peronul, cărînd după ei neveste, copii, bagaje. Figurația — după posibilități — va fi,

eventual, filmată. Doru aşteaptă în capătul peronului, îngurdat. Trec toţi călătorii. Vrea să plece, dar mai întârzie o clipă. Apare Dora, cărind două geamantane. Descoperindu-se, cei doi au o surpriză care-i iluminează, brusc. Nici unul, nici altul nu sperau o asemenea bucurie. O bucurie pe care şi-o reţin cu decenţă. Doru merge spre ea şi-i ia geamantanele.

DORA Pe mine mă aşteptai ?
DORU Dar pe cine ?
DORA Ştii că vin ?
DORU Ştiam că trebuie să vii pentru examen.
DORA De când mă aştepţi ?
DORU De două săptămîni.
DORA La toate trenurile ?
DORU La toate.
DORA (emoţionată) Hai, că eşti grozav !
DORU Stai să-ţi explic. (Ridică cele două valize, dar le lasă jos, imediat.) Ce dracu' ai în ele ? Parcă ai căra pămînt.
DORA Intr-unul am cărţi şi în celălalt hrană rece slănină, cîrnaţi, afumături.
DORU Grozav !
DORA Ce vroiai să-mi spui ?
DORU : Ce vroiam să-ţi spun ? A, da. După ce m-am întors de la voi... Scuză-mă că nu mi-am luat, atunci, la revvedere de la tine, dar eram presat de timp şi alte chestii.
DORA Da, ştiu. Ai avut un schimb cam dur cu taică-meu.
DORU Da, un schimb de idei... Mai ales cu maică-ta. Cum îţi spuneam, după ce m-am întors acasă, aveam o stare sufletească foarte ciudată, ceva nu era în regulă cu mine, eram neliniştit, n-aveam somn, îmi lipsea ceva. Stau şi mă gîndesc : dom'le, ce-mi lipseşte ? Îmi număr mîinile, picioarele, urechile, ochii, dinţii...
DORA Părul...
DORU Da, şi părul. Toate erau la locul lor. Şi, totuşi, aveam o senzaţie de...
DORA Frustrare...
DORU Exact. Era ca şi cum îmi lipsea o bucată de fiinţă. Cine crezi că era bucată ?
DORA Eu !
DORU De unde ştii ?
DORA Pentru că chiar eu ţi-am provocat starea asta.
DORU Tu ? !
DORA Da. Să-ţi explic cum. După ce-ai plecat fără o vorbă, fără o promisiune, fără o speranţă, m-am supărat. Şi ţi-am transmis imediat chestia asta printr-un fascicul.
DORU Care fascicul ?
DORA Păi nu ţi-am spus ?
DORU Nu.
DORA Eu emit fascicule de idei şi sentimente spre orice punct uman doresc. Am această proprietate. Dacă

vreau să anunţ pe cineva de ceva nu trebuie să-i scriu, să-i telefonez sau să-i telegrafiez, îi trimit un fascicul.
DORU Din cauza asta aveam eu, uneori, impresia că sint bruiaţ. Mă gîndeam la ceva sau visam şi, deodată, bizzzz !
DORA : Eu eram. Pot oricînd să iau un brevet pe chestia asta. Trebuie să găsesc, însă, formularea ştiinţifică „Propulsie individuală... intensivă, volitivă şi...” cam așa ceva...
DORU Dar să ştii că eu simţeam că eşti tu. Tresăream şi strigam : E ea !
DORA Sigur că da.
DORU Hai să mergem.
DORA : Stai un pic. Stai să-ţi spun ce s-a întimplat după plecarea. ta. A fost nemaipomenit de nostim.
DORU (se aşază amîndoi pe aceeaşi valiză) Spune !
DORA Abia plecaseşi şi apare primul secretar de la judeţ. Tata şi mama o sfelcliseră. Ştabul întrebă : „Unde e tipul ?” „Care tip ?” — zice tata, pierit. „Inginerul, zice, care a făcut chestia”. Tata : „A plecat”. „Unde-a plecat, cum îl găsim, cum punem mîna pe el ?” Tata „Păi, anunţăm organele, îl găesc ele, acum trebuie să fie deja în tren”. „Să ştii, sare şi mama, bărbatu-meu n-are nici o vină, ăla l-a aiurit şi l-a zăpăcit, fir-ar să fie de escroc şi de haimana, c-a plecat fără să ne plătească masa şi casa pe douăzeci şi opt de zile şi jumătate !”. „Dom' le, zice ştabul, trebuie musai să punem mîna pe el, să ne mai facă vreo zece de-astea în judeţ, plus că vreau să-l propun pentru decorare, cum îl cheamă, unde lucrează...” şi așa mai departe. Tata rămîne cu gura căscată. mama — la fel, risul de pe lume ! „Păi, zice tata, nu-i ştiu numele, am uitat să-l întreb” ; mama zice : „Poate fii-mea ştie, că-i vedeam mereu şopotînd”. Dar cu zic în gîndul meu „Păi cum, adică eu mă duc acolo, iar el să vină înapoi, aici ? Nu, zic, nu mi-a spus decît numele mic, şi ăla pe jumătate...”
DORU Sper că nu l-ai spus !
DORA : Stai să vezi...

(Cortina cade, dar cei doi continuă să vorbească, străini de tot ce se întîmplă în jurul lor, ca două fiinţe îndrăgostite ce sînt.)